

ድምጺ ቊምስና ካቶሊክ ኤርትራውያን ኣብ ቶሮንቶ
 1277 St. Clair Ave West- Toronto, Ontario. M6E 1B8
 ቴሌፎን 416-653-2847
 2ይ ዓመት ቁ. 3 ሚያዝያ April 2011 \$1.00

ርሑስ በዓል ትንሣኤ ክርስቶስ ይግበረልና !!!

ቃል ካህን
 ...በዓል ትንሣኤ ከም ካልእ በዓላት ኣይኮነትን፤ ምኽንያቱ ከምቲ ቅ. ቊርባን “ሚሥጢረ ሚሥጢራት” ዝኾነ፤ ትንሣኤ ድማ “በዓል በዓላት” ወይ “ካብ ዝኸበሩ በዓላት እትኸብር በዓል” ኢያ። ቅ. ኣትናቴዎስ ንበዓል ትንሣኤ “ዓባይ ሰንበት” ወይ “ሰንበተ-ሰንበታት” እንኪብላ፤ ኣብያተ ክርስትያን ምሥራቕ ድማ ንሰሙኅ ሕማማት “ዓባይ (ወይ ክብርቲ) ሰሙን” ኪብሉ ይሰምዮዮ።
 (ምሉእ ትሕዝቶ ገጽ 2)

ዕለት በዓል ፋሲካ ስለምንታይ ይቀያየር?
 ፋሲካ እቲ ዝዓበየ በዓል ኣብ ክርስትና ብምዃን ምሉእ ሕዝቢ ዓለም ብሓደ መዓልቲ ኩብዕሎ ምተገበእ ነይሩ። (ገጽ 4)
መንእሰያትን ድራግን
 ሽግር ድራግ ብሕሜት ወይ ብምምካሕ ዝፍታሕ ኣይኮነን። ሓደ መንእሰይ ምስ ዝዕወት ዓወት ኩሉ ኢዩ። ስለዚ ብፍላይ ዓበይቲ ወለዲ፣ ካህናትን ሽማግሌታትን ቤተክርስቲያን፣ ከም መደብ ክሕንጽጽዎ ይግባእ። (ገጽ 5)
መበል 41 ፈደራላዊ ምርጫ ካናዳ ንግንቦት 2, 2011 ፈደራላዊ ምርጫ
 ኣብ ምሉእ ካናዳ ኪካየድ ኢዩ። ኣብዚ ምርጫ ዕድሚኡ 18ን ንላዕልን ዝኾነ ኩሉ ካናዳዊ ዜጋ ኪመርጽ ዲሞክራሲያዊ መሰል ኣለዎ። (ገጽ 7)

THE BIRTH OF A NEW COMMUNITY IN LONDON, ON.
 It is a Community! It is Catholic! It is Eritrean! (Page 8)

Adult Education: Getting grade 12 Ontario Diploma - Part 1
 In Canada, where a large part of resources are already dedicated to initial education of students, (Page 14)
ኣበዓል ንግደት ኪዳምሕረት
 ዓመታዊ ዓውደ ዓመትና ኪዳን ምሕረት ብ19 ዩካቲት 2011 ብድምቀት ኸቢሩ። (ገጽ 11)
ኣመጺጽ ምዕራባውን ምሥራቃውን ኣብያተ ክርስትያን
 ከመይ ኢሉ ኢዩ ክልተ ሥርዓታት ኪህሉ ዝኸኣለ? እንታይከ ኢዩ ፍልልዮም? (ገጽ 12)

Resettlement in Canada Challenges and Opportunities (Page 10)
ታሪኽ ቤት ትምህርቲ ቅዱስ ፍራንቸስኮስ ባጽዕ (ገጽ 8)

The Chaplain's Easter Message:(Page 3)
 ኣብ ባጽዕ ሓዲስ ካቶሊካዊ ቤት ትምህርቲ ካልኣይ ደረጃ ተኸፊቲ (ገጽ 9)

“ነቲ ኣነ ዝተቐበልክም ቅድሚኡ ነሉን ልዕሊ ነሉን ገይረ ኣመሓላሊፊልኩም ኢየ፤ ከምቲ ቅዱሳን መጻሕፍቲ ዚብልዎ፤ “ክርስቶስ ምእንቲ ሓጢአትና ሞተ፤ ተቐብረ፤ ከምቲ ቅዱሳት መጻሕፍቲ ዚብልዎ ከኣ “ብሣልሳይ መዓልቲ ተንሥኡ” ንኪፋ ተራእዮ፤ ደሓር ውን ነቶም ዓሠርተ ክልተ ተራእዮም። ብድሕሪኡ ካብ ሓሙሽተ ሚእቲ ንዚበዝኑ ኣኅዋት ብሓደ ጊዜ ተራእዮ። ... እምበኣር ኣነ ኩይነ ንሳቶም ነዚ ኢና ንሰብኽ ዘሎና፤ ንሰኻትኩም ድማ ነዚ ኢኹም ኣሚንኩም ዘሎኹም...”
 (1 ቆሮ 15፥ 3-6. 11)

ቃል ካህን

ክቡራን አንባቢቱ መጽሔት “ብርሃን ቶርንቶ”፣ እንቋዕ አምላክ ናብ ብርሃን ትንሣኤኡ ብደሓን አብጽሓና። ትንሣኤ ናይ ተስፋን ብርሃንን ሓገሰን ብሸራት ሒዙልና ይመጻና። ክርስቶስ ትንሣኤ መታን - አሠሮ ለሰይጣን - አግዳዞ ለአዳም - እምእከሰ ይኩን ፍሥሐ ወሰላም! ናይ ሎምዘቦን ጊዜ ጸመ ጃ ናብ ናጽነት ዜምርሕ ጉዕዞ ሕዝቢ አምላክ ካብ ግብጺ ናብ ሃገረ ተስፋ ዜዝንቱ መጽሓፈ ኦሪት ዘጸአት ከነብብን ከስተንትንን ሓሊፊዮ።

እዚ ዳርጋ 40 ዓመት ዝወሰደ ጉዕዞ፣ ብ“ፋሲካ” ጀሚሩ። ቦታ ለይቲ እቲ እስራኤልውያን ከይተረድኦም “ናጽነቶም” አወጁ። ማለት ካብ ባርነት ዜላቅቅ ቀዳማይ ናይ ሓርነት ስጉምቲ ወሰዱ። ቦቲ ዝሓረድዎ ደም በጊዕ ልዳውቲ ገዛውቶም ኪለኹዩ እንክለው፣ ዚነብሩሉ ዝነበሩ ገዛ “ቤት እስራኤላዊ” ምኻኑ የመልክቱ ነይሮም። ቦቲ ጊዜ እዚ ደፋር ስጉምቲ ኢዩ ነይሩ። ጸላእቶም እቲ ምልክት ርእዮም ብቀለል ንኹለልዮምን አብ ዕላማ ንኬእትዎምን ባዕላቶም ይቃልዑ ነይሮም ማለት ኢዩ። እንተኹን እቲ ናይ እምነት ተባዕ ስጉምቲ ቦታ ለይቲ ካብ ሞት አድኒትዎም፣ ንጽባሒቱ ድማ ናብ ናጽነቶም አሳጊሩዎም። በዚ ምክንያት ኦሪት ዘጸአት “እግዚአብሔር በዛ ለይቲ እዚሓ ሓልዩ ካብ ግብጺ ስለዘውጽኦም እዛ ለይቲ እዚሓ እስራኤላውያን ነቐሖም ብጸሎት ዝሓድሩላ ንውሉድ ወለዶ ንእግዚአብሔር ዝተቀደሰት ለይቲ ኢዮ (ዘጸአ 12፥ 42) እናበለ ታሪኽ ቀዳማይ ፋሲካ ይድምደም።

ድሕሪ አርባዓ ዓመታት መብዛሕቲአም ካብቶም አብ ግብጺ ዝተወልዱ (መራሒአም ሙሴ ከይተረፈ) ምስ ሞቱ፣ እስራኤላውያን ውሕድ ዮርዳኖስ “ተሳጊሮም” ናብታ ዓዲ ተስፋ ኪአትዉ በቐዑ። ፋሲካ ትርጉሙ ድማ ምስጋር ማለት ኢዩ። በዚ ምክንያት ናብ ዓዲ ተስፋ ምስ አተዉ በዓል ፋሲካ አብዓኡ። ካብ ሽዑ እስራኤላውያን ዓመት-ዓመት ብለይቲ ፋሲካ ዝአወጅዎ ፍትሕን፣ ናጽነትን እናዘከሩ የብዕልዎ። ጎ. ኢየሱስ ክርስቶስ ድሮ ድራር ፋሲካ ኪመውት እንክሎ፣ ፋሲካ-አይሁድ ናይቲ እውነተይና መታዓረቕ ፋሲካ-ሓዲስ-ሥርዓት ምልክት ምኻኑ የመልክቱ። ዮሐንስ መጥምቕ፣ “እንሆ ሓጢአት ዓለም ዚሓድግ በግዕ እግዚአብሔር” እናበለ ንተኸተልቱን ንምሉእ ዓለምን ኬመልክቶ እንክሎ ብሉይ ሓሊፋ፣ ሓዲስ ሥርዓት ይጀምር ከምዝነበረ ገለጸሎም።

ምስ አርድእቱ ከይኑ ድራር ፋሲካ ምስ በልዕ ጎይታና ካብ ዝተደረፈሉ ቅጫ ወሲዱ፣ “እንኩም ብልዑ፣ እዚ ምእንታኹም ዝሥዋዕ ሥጋይ ኢዩ” በለ። ቀጺሉ ድራር ምስ ተወደአ፣ ካብቲ ብሥርዓት ፈሲካ አይሁድ ኪስተ ዝነበሮ ሣልሳይ ብርጭቆ ወይኒ ወሲዱ፣ “እንኩ ስተዩ፣ እዚ ምእንታኹምን ምእንቲ ምሉእ ዓለምን ኪፈሰስ ዝተወፈዮ ናይ ሓዲስን ዘለዓለማውን ኪዳን ደመይ ኢዩ” እናበለ ሃቦም። “እዚ ንዝኸረይ (ተዝኸረይ) ግበርዎ ኢሉ መዘከርታ ናይቲ ሽዑ ምስኣቶም ዝአተዎ ሓዲስን ዘይሓልፍን ኪዳን ስለዝሃቦም ክርስትያን ካብ ጥንቲ አትሒዞም በብቅሩብ እቲ ናይ ሻብዓይ መዓልቲ ዕረፍቲ “ናብ ቀዳመይቲ መዓልቲ ሰሙን፣ ናብ መዓልቲ ጎይታ፣ ናብ መዓልቲ ትንሣኤ፣ ናብ መዓልቲ ክርስትያን” (መ. ሃይማኖት ካቶሊካዊት ቤ/ክን ቍ. 1166 ርአ) ማለት ናብቲ ሎሚ ሰንበት ኢልና እንጽውዮ አሳገርዎ (ግ.ሓ.20፥7፤ 1ቆሮ16.2 ርአ)። ጳውሎስ፣ “ካብዚ እንገራ ክትብልዎን ካብዚ ጸዋዕ ክትሰትዩን እንክሎኹም ክሳዕ ካልኣይ ጊዜ ዚመጽእ ንሞት ጎይታ ትምስክሩ ኣሎኹም” ኪብል እንክሎ ቍርባን መዘከርታ እዚ ሓዲስን ዘለዓለማውን ኪዳን ምኻኑ የምህረና። ኪዳን ደብረ ሲና ንእስራኤላውያን ናጽነትን ክብረትን ስለዘረከቦም፤ ቀዳም ከም መዘከርታ ናይ ዝረኸብዎ መዓርግ ኬብዕልዎ ይሕተቱ (ዘዳግ 5፥ 15)።

ሓዲስ ኪዳን ጎ. ኢየሱስ ክርስቶስ ንተኸፈልቱ ሓደ ሥጋን ሓደ ደምን ዝኹን፣ ሓዲስ ሕዝቢ፣ ስለዚ ሓደ ስብነት ስለዝገብሮም፣ ክርስትያን ኪእከቡ እንክለውን መስከርቲ ንሞት ዜሸነፈ ሞትን ትንሣኤን ክርስቶስ ኪኹኑ ይሕተቱ። ኪዳን ደብረ ሲና ንኣምላኽ አብ ሞንጎ ሕዝቡ ኬውርዶ እንክሎ፣ ሓዲስ ኪዳን ንኣምላኽ ሰብ ይገብሮ (ኢየሱስ ክርስቶስ ዝተሠገወ አምላኽ ኢዩ)፣ ንሰብ ድማ መለኮታዊ ባሕርይ የልብሶ። ሓዲስ ኪዳን ንተኸፈልቱ ናጽነት ከምዝለብሱ ይገብሮም፣ ንሸይጣን ንይሉን ሥልጣኑን ይቅንጥጠ፤ ብሉይ ኪዳን ሓዲስ ምዕራፍ አብ ታሪኽ እስራኤልውያን ኪኸፍት እንክሎ፣ ሓዲስ ኪዳን ናይ “ፍሥሓን ሰላምን” ጊዜ ከምዝበጽሐ ይእውጀልና።

በዚ ምክንያት መጽሓፍ መዝገበ ሃይማኖት (1169)፣ ብዛዕባ በዓል ትንሣኤ ከምዚ ይብል፣
 ...በዓል ትንሣኤ ከም ካልእ በዓላት ኣይኮነትን፣ ምክንያቱ ከምቲ ቕ. ቍርባን “ሚሥጢረ ሚሥጢራት” ዝኾነ፣ ትንሣኤ ድማ “በዓል በዓላት” ወይ “ካብ ዝኸበሩ በዓላት እትኸብር በዓል” ኢዮ። ቕ. አትናቲዎስ ንበዓል ትንሣኤ “ዓባይ ሰንበት” ወይ “ሰንበተ-ሰንበታት” እንኪብላ፣ አብያተ ክርስትያን ምሥራቕ ድማ ንሰመን ሕማማት “ዓባይ (ወይ ክብርቲ) ሰሙን” ኪብሉ ይሰምዩዮ። ዘተ- ንኣኡ ክሳዕ ዚግዛእ ክርስቶስ ንሞት ዝሓምሸሸሉ ምሥጢረ ትንሣኤ ብምልአተ-ኃይሉ ናብቲ ዝቐደመ ጊዜና ኬሰፋሕፍሕ ይርከብ።

ነዞም አብዚ ቀረባ ጊዜ አብ ባሕሪ ጥሒሎም ዘለዉ አማኢት መንእሲያት ደቅና፣ እግዚአብሔር አብ ሒቑራ አብርሃም ይስሓቅን ያዕቆብን ዘለዓለማዊ ዕረፍቲ፣ ንቤተሰቦም ድማ ጽንዓት ይሃቦም። ካብ ካልእ ሓዘንን ድንገትን ንሕዝብናን ሃገርናን ይሓልወና።

አጎይታና፣ ሞትካን ቅድስቲ ትንሣኤኻን ነብሥር ኣሎና፤ ዕርገትካን ካልኣይ ምጽአትካን ነኣምን ኢና፤ እ ጎይታናን ኣምላኽናን ነመስግነካን ንእመካካን፣ ንልምነካን ነግሕፅካን ኣሎና።

መደባት ቍምስና
 ቕዳሴ ሰንበት፣
 ግዕዝ/ትግርኛ፣ 12፥00ቀትሪ
 ግዕዝ/እንግሊዚኛ (ሓንሳብ አብ ወርኒ)
 ሚሥጢረ ኑዛዜ
 ቀዳም 5፣30—6፣30 ድ. ቀ.
 ሚሥጢረ ጥምቀት
 ቀዳመይቲ ቀዳም ወርሒ
 ቅድሚ ሓደ ወርሒ ምኅባር የድሊ
 መሰናደዊ ትምህርቲ አብ 3ይቲ ዓርቢ ናይ ወርሒ።
 ሚሥጢረ ተኸለል
 ቅድሚ ሓደ ዓመት ምኅባር የድሊ።
 ፍሉይ ትምህርቲ ምውሳድ ግድን ኢዩ።
 ምዝገባ አባልነት አብ ቍምስና ምእመናን ናይ መርዓ፣ ክርስትና ወይ ዝኹን ካልእ አገልግሎት ምስ ዝደልዩ አብ ቍምስና ተመዝገቦም ኪጸንሑ ኣለዎም። ናይ ምዝገባ ቅጥዕታት ካብ ቆሞስ ወይ ካብሽማግሌታት ቤተክርስትያን ኪርከብ ይከኣል።
 ካልእ መደባት
 ልምምድ መዛሙር ሰንበት 10.30 ቕ.ቀትሪ ትምህርቲ ቋንቋ ትግርኛ ቀዳም 3.00 - 5.30 ድ.ቀ ትምህርቲ ቕ.መጽሓፍ ቀዳም 6፣30 ድ. ቀትሪ አገልገቲ ቤ/ክርስትያን ቆሞስ፣
 አባ ቪቶርዮ፣ማገ. ካፑቺን ሽማግሌታት
 አቶ ኃይለሥላሴ ክፍለ ወ/ሮ ሓዳስ ኃይለሚካኤል አቶ ከሠተ ድራር አቶ ቢንያም የማነ አቶ ጌቱ ኃይለማርያም አቶ ግንቦት ተስፋሚካኤል ወ/ት ሰምሃር ፍስሓ ንኡስ ኮሚቴታት
 ሀ. ሥርዓተ ኣምልኽ አገልገልቲ መንበረ ታቦት ያፌዳውያን መዘምራን ዘመናዊ መዘምራን ለ. መንፈሳዊ ምንቅስቃስ ትም.ቲ ክርስቶስ ንሕጻናት ትምህርቲ መጽሓፍ ቅዱስ ትምህርቲ ቋንቋ ትግርኛ ማኅበር ሕጻናት ማኅበር መንእሲያት (ሀ) ማኅበር መንእሲያት (ለ) መንፈሳውያን ማኅበራት

ሐ. አገልግሎት ርክባት
 ማኅበራዊ ጉዳያት
 ሰላምን ፍትሕን ዕርቅን
 መንፈሳዊ ጉዳይ
 መ. ቊጠባዊ ጉዳያት
 መዝገባት ንብረት
 ቤተክርስቲያን

Ministries and Ministers :

Pastor: Abba Vittorio
Pastoral Council:
 Hailesellassie Kifle, chair
 Haddas Hailemichael
 Kesseste Derar
 Ghenbot Teklemichael-
 Biniam Yemane
 Getu Hailemariam
 Semhar Fesseha

Ministries:

- Liturgy:**
- Deacons and Altar Servers
- Choirs (Chants, Adults, Children)
- Religious Education:**
- Religious Education
- Bible Studies
- Language Studies
- Children Group**
- Youth Group (1)
- Youth Group (2)
- Religious Association
- Various Ministries**
- Communications
- Social Relationships
- Justice and Peace
- Pastoral Care (Sick, distant, Sacramental Preparation)
- Financial Affairs

ብርሃን ቶሮንቶ
 ብኃልዮት አገልግሎት
 ርክባት ካቶሊካዊት
 ቤተክርስቲያን ኪዳነ
 ምሕረት ቶሮንቶ
 ተዳልዩኝ አብ ሠለስተ
 ወርኒ ዚወጽኦ መጽሔት
 ኢዩ።

አዳለውቲ፣

አባ ቪቶሪዮ ቦርያ
 አሮን ገብረሕይወት
 ዓንደማርያም ተስፋይ

The Chaplain's Message: HAPPY EASTER!!!

(Fr. Vittorio Boria)

It is with joy that I take this opportunity to express my best wishes for Easter.

Easter is the greatest of all the celebrations we have around the year. And rightly so. In the Old Testament the Jews celebrated what they called the **Passover**. On this day they remembered the night in which their ancestors slaughtered the paschal lamb and with its blood they marked the doorposts and the beam above the door of their homes. For us today that would seem an harmless action. But with that action they were identifying their homes as a Jewish home, which was exposing them to the Pharaoh's and the Egyptians' revenge if their plan had failed. However, that act of bravery saved the lives of the firstborn Jews that night, guaranteed their freedom from slavery the next day, and set them on a journey that eventually took them to a land of their own. That decision was such a determinant step in the history of the Jews, and of salvation, that every year it was celebrated for eight days.

About forty years later, the Israelites crossed the Jordan river and entered the Promised Land, and before even capturing any city they celebrated their Passover. Passover means "crossing over". Indeed Easter is the crossing over from the slavery of Egypt to the freedom of the desert, and from the aimless wandering in the desert to a land that they could claim as their own.

Christ came to bring to fulfillment the journey started by the Jews. He did so by accepting to be the sacrificial Lamb of God, whose blood shed on the cross on the eve of the Passover feast saves us from the death brought about by the devil and cleanse us from the stains of sin. Since He is also Son of God, Jesus was not overwhelmed by death, but after being buried like any human, he overcame the power of death by rising from the tomb. In order to make us have part to his victory, Jesus the night before his death entered a new and eternal covenant with humanity, and left us the pledge of our salvation: his body and blood.

We Christian are called the Easter People, because each time we gather to celebrate the Eucharist (Mass) we do it "in memory of Jesus" and confess: "We tell of your death and your resurrection, o Lord, we believe you ascended in to heaven and will come again. We give glory to you and profess our belief in you, we beseech and pray you, o Lord and God" as St. Paul tells us to do (1 Cor 11: 7) So each Sunday is a new Easter at a smaller scale. That makes Sunday a special day among the seven days of the week. The Easter event in Jerusalem about 2000 years ago has changed in an indescribable way the relation between God and humanity, and the relations between humans among themselves. Humanity's dignity has been sublimated: divinity has taken our flesh and redeemed it, the whole humanity has become partaker of the divine nature, the new People of God, the Body of Christ through the Church, his spouse. Satan and Evil have been conquered. If only we would know and be aware of it always.

On Easter night and throughout the following fifty days the faithful in the Geez Rite Church venerate the cross presented by the celebrant while professing: **Christ, resurrection of the dead, with great power and strength, you bound Satan, and set Adam free. From now on may your joy and peace reign. ክርስቶስ ትንሣኤ ሙታን - አሠሮ ለሰይጣን - አግዳዞ ለአዳም - እምእኬሰ ይኩን ፍሥሐ ወሰላም!**

These days Eritreans all over the world are mourning the death of hundreds of young people swollen by the Mediterranean Sea while trying to reach Europe from the North African shores. It is claimed that a helicopter approached one of these inflatable boats and lowered some drinking water to the desperate 73 souls, took some pictures, and disappeared never to be seen again. Had they suspected some terrorists were in the boat, what would they have done? Human dignity, compassion, right to life, are touching ever lower levels.

As Eritreans in mourning and people of faith all we can do is pray the Risen Christ who overcame death to bring new life in the world to grant eternal rest to those who perished so that they may find in death the repose they were denied in this world. For us who are left to continue the journey towards the heavenly Jerusalem, may we do our share to make our neighborhood a more human one, where challenges of the good Samaritan are met with responsibility. The ocean is made of droplets. What we do today prepares the ground for the cathedrals future generations will build tomorrow.

MAY THE SOULS OF THE DEPARTED BY THE MERCY OF GOD REST IN PEACE

ስለምንታይ ዕለት በዓል ፋሲካ ይቀያየር ?

(ብአባ ቪቶርዮ ቦርያ)

ስለምንታይ ዕለት በዓል ፋሲካ ይቀያየር? ስለምንታይክ ምስ ናይ ምዕራባውያን ዘይውዕል? ዓመት-ዓመት ዚሕተት ሕቶታት ኢዩ። እስከ ብብሓደ ክምልሾ።

1. ስለምንታይ ዕለት በዓል ፋሲካ ይቀያየር?

ፋሲካ እቲ ዝዓበዩ በዓል ኣብ ክርስትና ብምጃኑ ምሉእ ሕዝቢ ዓለም ብሓደ መዓልቲ ኬብዕሉ ምተገበአ ነይሩ። ጎ. ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ተሸንኪሩ ኪመውት እንከሎ፣ ድሮ በዓል ፋሲካ ኣይሁድ ከምዝነበረ ካብ ወንጌል ዮሐንስ፣ ክንርድኦ ንክእል (ዮሐ 13፣1፤ 18፣28)። በዓል ፋሲካ ኣይሁድ ድማ ብዕለት 15 ኒሳን ይውዕል ነበረ።

ጎ. ኢየሱስ ክርስቶስ ብቀዳመይቲ መዓልቲ ሰሙን (ብግዕዝ “እሑድ” ቀዳማይ መዓልቲ ማኣት ኢዩ) ብዕለት 16 ኒሳን ካብ ሞት ተንሥኤ (ዮሐ20፣1)። በዚ ምክንያት ቀዳሞት ክርስትያን ድሮ ብጊዜ ሓዋርያት “እሑድ” ብፍሉይ መንፈሳውነት ኬብዕሉዎ ጀመሩ (ግ.ሓ. 20፣7፤ 1 ቆሮ 16፣2)፤ ከምኡውን ፋሲካ-ኣይሁድ ኬብዕሉ እንከለዉ፣ ጎ. ኢየሱስ በቲ ጊዜ ሥራሕ ድንኳና ከምዝፈጸመ ይዝክሩ ነበሩ። 15 ኒሳን ዝኾነ መዓልቲ ሰሙን (ሰነዮ-ሶለስ...ቀዳም) ይውዕል።

ብብቅርብ ክርስትያን ንፋሲካ ዝኾረ ትንሣኤ ክርስቶስ ኢሎም በታ ቀዳመይቲ መዓልቲ ሰሙን (ሰንበት) ድሕሪ ፋሲካ ኣይሁድ ከብዕሉዎ መረጹ። እንተኾነ ኣይሁድ ብናይ ወርሒ ምኹላል ኪቈጽሩ እንከለዉ፣ ግሪኻውያንን ሮማውያንን ብናይ ጸሓይ ምንቅስቃስ ይቈጽሩ ነበሩ እሞ፣ ስለዚ ክርስትና ናብ ሃገር ግሪኽን ሮማን እስክንድርያን ምስ በጽሖ፣ ክርስትያን ንፋሲካ ኣይሁድ ኪግምግሙ ኪኸእሉ ተገደዱ። ዝተፈላለዩ ተመክሮ ምስተገበረን፣ ድሕሪ ብዙኅ ምስሕሓብን፣ ኣብ ጉባኤ ኒቅያ (325 ድ.ል.ክ.) በዓል ፋሲካ ኣብ ምሉእ ዓለም ብሓደ መዓልቲ (ሰንበት) ኪውዕልን፤ ብቀዳማይ ሰንበት ድሕሪ “ዕራተ-ሌሊት ዘከረምት” (equinox hyemnalis) ዚመጽእ ምሉእ ወርሒ ኪውዕል ወሰኑ።

እዚ ዕራተ-ሌሊት ምውሳኔ ግና ንርእሱ ፍልሊ ኣምጽኦ፣ ምክንያቱ፣ ሊቃውንቲ እስክንድርያ ዙረት ወርሒ ኣብ 19 ዓመት ይደጋገም (19 years cycle) ኪግምግሙ እንከለዉ፣ ሮማውያን ኣብ 182 ይደጋገም ይብሉ ነበሩ እሞ፣ ኪራኸቡ ኣይኸእሉን ነበሩ። ስለዚ ጉባኤ ንቅያ “ዕራተ-ሌሊት ዘከረምት” ከሉሳዕ ብናይ ዩልዩስ ኣቋጻጽራ 21 መጋቢት ኪኸውን ወሰኑ።

(ሓደ ካብቲ ቀንዲ ምክንያት ምሥራቓውያን ንኅርኅርዮሳዊ ለውጢ ኣቋጻጽራ-ዓመት ኪነጽጉ ዝገደሶም፣ ነዚ “ዕራተ-ሌሊት” ይቅይር ስለዝነበረ፣ ንበዓል ፋሲካ ይልክም ስለዝነበረ ኢዩ)።

ኣብያተ ክርስትያን ሮማን እስክንድርያን ቍስጥንጥንያን ክሳብ ብጎብረት ዚጎግዛ ዝነበራ፣ ጳጳሳት ተሰማሚያም ብዓዋዲ መልእኽቲ ፋሲካ ብሓደ መዓልቲ ኣብ ምሉእ ዓለም ኬብዕሉ ይጽዕሩ ከምዝነበሩ ይፍለጥ። እስክንድርያን እተን ካልኣት ንጉባኤ ቁልቁዶን ዘይተቀበላ ኣብያተ ክርስትያን ምስ ተፈላለያ (354) ግና ሮማ ብናታ ኣቋጻጽራ ክትግምግሞ ጀመረት እሞ እቲ ዕለት ተፈላለዩ።

ሎሚ ፋሲካ ምዕራባውያን ካብ 22 March ክሳብ 25 April ኪለዋወጥ ኪኸእል እንከሎ፣ ፋሲካ ምሥራቃውያን ድማ ካብ 4 April ክሳብ 8 May ኪቀያየር ይኸእል።

2. ኣብ ክንደይ ኢዩ ፋሲካ ምሥራቃውያንን ምዕራባውያንን ብሓደ ዚውዕል?

ኣብ ላዕሊ ከምዘመልከትክም፣ ፋሲካ ምዕራባውያን ኣብ ዝኾነ መዓልቲ ካብ 22 March ክሳብ 25 April ኪቅይር ኪኸእል፣ ናይ ምሥራቃውያን ካብ 4 April ክሳብ 8 May ኣብ ዝኾነ መዓልቲ ኪውዕል ይኸእል እሞ፣ ወትሩ ወይ ናይ ምዕራባውያን ይቅድም ወይ ከኣ ብሓደ ይውዕል እምበር ናይ ምሥራቃውያን ንናይ ምዕራባውያን ፋሲካ ኪቅድም ኣይክእልን።

ብሓንሳእ ኪውዕል እንተከዕይኑ፣ ቅድሚ 4 ወይ ድሕሪ 25 April ኪኸውን ኣይኸእልን። እቲ ዝነውሐ ፍልሊ ናይ ወርሕን 2 ሰሙንን ኪኸውን ይኸእል።

ኣብ ክንደይክ ብሓደ መዓልቲ ይውዕል? ንዚብል ሕቶ ግና መልሲ ዮብሉን። ምክንያቱ ሒሳባቱ በበይኑ ስለዝኾነ። ዓምን (2010) ሎምዘመንን (2011) ንክልተ ተኻኸልቲ ዓመት ብሓደ ኪውዕል እንከሎ እዚ ብሓቂ ሳሕቲ ዚርከብ ኣጋጣሚ ኢዩ።

ድሕሪ 60 ዓመት ብ2071ን 2072ን ከምኡ ኪጋጥም ኢዩ። ቅድሚ ሎሚውን ብ1942ን 1943ን ከምኡ ኣጋጢሙ ነይሩ።

ኣብ ሞንጎ 1583ን 2698ን ፋሲካ 271 ጊዜ ብሓደ ይውዕል፤ 698 ጊዜ ፍልሊ 1 ሰሙን ኣሎ። ካብ 2698 ክሳብ 3000 ግን በቲ ሎሚ ዘሎ ሒሳብ እንተቀጸሉ፣ ብፍጹም ብሓደ ኣይኪውዕልን ኢዩ።

በዓል ሆሳኒና ብሚያዝያ 17, 2011 ብድምቀት ኣብ ዝተኸበረሉ እዋን ካብ ዝተላዕለ ስእልታት ብኸፊል

መንእሰያትን ድራግን

(ብዮሓንስ ፈርዲናንዶ ድራር)

መብዛሕትኦም መንእሰያት ተጠቀምቲ ድራግ ወይ ሓለፋ ናይ ዝተፈላለዩ ሓደገኛ ዓይነት ድራግ ዘለዎም ኣይኮኑን። ግንከ ብዝተፈላለዩ ምክንያታት ውሑዳት መንእሰያት ናይ ዝተፈላለዩ ዓይነት ድራግ (ዕጽፋርስ) ከም ማሪዋና፣ ሓሺሽ፣ ኮኪይን፣... ወዘተ ተወለፍቲ ይኾኑ። በዚ እውን ካብ ትምህርትን ዕቤት ዕድሚኦምን የቋርጹ። ገለ እውን ኣብ ማእሰርትን ቅትለትን ገበንን ይበጽሑ። ብዙሓት እውን ብሓገዝ ናይ ሕክምናን፣ ምኽርን ክኢላታትን፣ ፈተውቶምን፣ ካብዚ ሓደገኛ ወልፊ ይወጹ። ህይወቶም ብግቡእ ይመርሑ፣ ንብዙሓት እውን ኣብነት ይኾኑ።

ኣብ ናይ ሎሚ ጽሑፊይ፣ ብመጠኑ፣ ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ዓይነት ድራግን ሳዕቤናቶምን መብርሂ ክህብ ክፍትን ኢየ። ቀጻሊውን ማሕበረ-ሰብና፣ ብፍላይ ወለዲ፣ ነዚ ወልፊ ድራግ ንምቁጽጻር እንታይ ኪገብሩ ኣለዎም? ንዝብል ሕቶታት ክምልስ ክፍትን ኢየ።

ድራግ ኣብ ዓለምና ካብቲ ገሊጉን ተዘውትሩን ዝርከብ ሓደ ሓይል ወይ ሓደገኛ ወልፊ ኢየ። ኣብ ካናዳ በዚ ብዙሓት ሰባት ይሳቕዩ። ብፍላይ ንመንእሰይ ምስ ዘጥቅዕ ንመጻኢ ሂወቱ የምክኖ። በዚ ምክንያታትን ገለ ግዙእ ናይቲ ውልፊ ኮይኑ ኣብ ዘየድሊ ገበናት ከም ስርቂ፣ ዝርጋን ዝአመሰለ ይኣቱ። ካብኡ ሓሊፉ ከኣ ኣብ ናይ ጋንግ ስራሓት ይዋፈር፣ ስዒቡ ቅትለት ኣብ ልዕሊ ደቂ-ሰባት የካይድ። ንገለውን ዝተፈላለዩ ሕማማት ኣእምሮ የስዕቡሎም።

ኣብ ውሽጢ ኤርትራዊ ካናዳዊ ማሕበረ-ሰብ በዚ ምክንያት ዝሳቕዩ ቁጽርም ይውሓድ ይብዛሕ ናይ ግድን ኣለወና። ነዚ ንምግግም ክሳብ ክንደይ ንምክት ኣሎና? ገለ ወለዲ ደቆም ናይ ድራግ ወልፊኛታት ኮይኖም ካብ ትምህርቲ ዘቋርጹን ካብኡ ሓሊፎምውን ኣብ ገበን ዝበጽሑን ኣለውና። ከም ማሕበረ-ሰብ ናይዞም መንእሰያት እዚ ሽግር ንኹላትና ይምልከት። ምክንያቱ ብኤርትራዊ ባህሊ፣ ብሓባር ንቕልዑን መንእሰያትን ጌጋ ኪገብሩ ከለዉ ዓገብ ምባልን ምኽሪ ምሃብን ንቡር ስለዝኾነ።

ኣብ ካናዳ ንወልፊ ድራግ ንምቁጽጻር ምዕቡል ዝኾነ ኣገባብ ኣተሓሕዞ ኣሎ። ብድራግ ንዝተጠቐሙ ውልቀ-ሰብ እኹል ምኽሪ፣ ሕክምና፣ ትምህርቲ፣ ...ወዘተ ይወሃቡ። ሳዕቤናት ድራግ ንውልቀ-ሰብ፣ ንስድራ ቤት፣ ንምሉእ ማሕበረ-ሰብ፣ ብቀጥታን ተዘዋዋርን ጉድኣት ዘስዕብ ኢየ።

ድራግ ኣብ ውሽጢ ሓንጎልና ንዝርከቡ መትንታት (central nervous system) ብዙሕ ኣሉታዊ ሳዕቤናት የኾኑል። በዚ መሰረትውን ናይ ተጠቀምቲ ሰባት ባህርያትን ጠባያትን ይቕይር።

ዝተፈላለዩ ዓይነታት ድራግ ኣለዉ። ቀንዲ ዝብሃሉ ኣብ ሰለስተ ዓበይቲ ዓይነታት ይምቀሉ። እዞም ሰለስተ ዓይነት ድራግ ብሓጸር ብኸምዚ ይጥቀሱ።

1. **ዘሕዘኑ ወይ ቅዛነት ዘምጽኡ;** (Depressants) ገለ ካብዚኦም ብሕጋዊ መንገዲ ዝውሰዱ ከም ኣልኮላዊ መስተ፣ ብውሑድ ዓቕን ስምዒት ዝህድኡ (Minor tranquilisers)፣ ብምትንፋስ ዝውሰዱ (glue) ፔትሮል፣ ዝንጸግ ቀለም (spray paint) ኮዴን ከም ፓናዶል (panadol) ኦፕያትስ (opiates) ሜታዶን (methadone) ሕጋዊ ዘይኮኑ ድማ ከም ቦዓል ካናቢስ (cannabis) ማሪዋና (marijuana) ሓሺሽ፣ ሂሮይን (heroin)
2. **ዘንቐቑሉ:**(stimulants) እዚኦም ሓደገኛ ሳዕቤና ናብ ማእከላዊ ነርቭ ናይ ሓንጎል ስርሓት የተኣታትዉ። ብሰንኪ እዚውን

ቅልጡፍ መልእኽታት ናብ ማእከላይ ስርሓት ሓንጎል የስዕቡ። ከም ሕማም ልቢ፣ ረስኒ ሰውነት፣ ብዝሒ ደም ይውስኹ። ከም ሽጋራ፣ ቡን፣ ሕጋውያን እዮም። እቶም ዘይሕጋውያን ሓደገኛታት ከኣ ከም ኮኪን (cocaine) ኤል ኤስ ዲ (LSD) ...ወዘተ እዮም።

3. **ምህትፍታፍ ዘስዕቡ** (hallucinoges) መብዛሕትኦም ብሕጊ ኩልኩላት እዮም። ገለ ንምጥቃስ ኤል ኤስ ዲ (LSD) ማጂክ ቃንጥሻ (Magic mashroom) ኤክስታሲ (ecstasy) ማሪዋና (marijuana) ብብዝሒ ኪውሰድ ከሎ እዮም። እዚኦም ዘምጽእዎ ሽግራት ብዙሕ ኢየ። ገለ ንምጥቃስ፣ ሰውነት ምድካም፣ ከም ምጉዳል ክብደት፣ ምብልሻው ቆርቦት፣ ዝተፈላለዩ ዓይነት ሕማማት ኣእምሮ ከም ምጭናቕ፣ ፍርሒ፣ ዕብዳን (psychosis) የኾኑል።

- ብደረጃ ማሕበራዊ ናብራ
- ካብ ቤተሰብ ኣዕሩኽ ምግላል
 - መጻኢ ዕድላት ሂወት ከም ትምህርቲ፣ ስራሕ ምቁራጽ
 - ኣብ ገበን ምእታው፣ በዚ መሰረትውን ማእሰርቲ የስዕብ
 - ክብረትካ ኣብ ዘጉድል ዘየድሊ ጠባያት፣ ከም ስርቂ፣ ምንዝርና፣ ድራግ ምሻጥ ቀጻሊውን ኣብ ጋንግ ተጸንቢርካ ሞትን ነብሱ ቅትለት ምስዓብን ምምጻእን ይኸውን።

መንእሰያት ንድራግ ብዝተፈላለዩ መንገዲ ይላመዱ።

- ንምድሳትን ንምሕንጎን
- ብጸቕጢ ኣዕሩኽን ከባብን ብምድፍፋእ፣
- ብፍላይ ወለዲ ናይ ኣልኮልን ድራግን ተጠቀምቲ ምስ ዝኾኑ፣
- ካብ ዝተፈላለዩ ግዚያዊ ጸገማትን ሽግራትን ንምርሓቕ፣
- ከም ዘመናዊ ፋሽን ስለዝወስድዎ፣ ...ወዘተ መንእሰያት ተጠቀምቲ ድራግ ከም ዝኾኑ መለሌዬ ምልክታት፣
- ካብ ትምህርቲ ምብኳር፣ ንኣብነት መጽናዕቲ ዘይምክትታል፣
- ኣብ ገዛ ብእዋኑ ዘይምእታው፣
- ናይ መግቢ፣ ድቃስ፣ ኩነታቶም ምቕያር፣
- ብዙሕ ገንዘብ ምስ ዝሓቱ፣
- ገለ ናይ ገዛ ንብረት ክጠፍእ ምስ ዝጅምር፣
- ምስ ፖሊስን ኣኸበርቲ ጽጥታን ሽግራት ምስ ዘጋጥም።
- ኣብ ቤት ትምህርቲ ምስ መማህራንን ተመሃሮን ሽግር ምስ ዝህልዎም፣ ...ወዘተ

ወልፊ ድራግ ንውልቀሰብ፣ ንወላዲ፣ ንፊታዊ፣ ማሕበረሰብ፣ ንሃገር... ብዝተፈላለዩ መንገድታት ኣብ ውልቃውን፣ ቤተሰባውን፣ ማሕበራውን፣ መንግስታውን ትካላት ጉድኣት የኾኑል። በዚ መሰረትውን ናይ ኩሎም እዞም ዝተጠቐሱ ኣካላት ምውሳኔ ነዚ ጸገም ንምቁጽጻርን ምጉዳልን ዓቢ ግደ ኣለዎ። ሓደ ካብቲ ክግበር ዝኸእል ንምሕባር፣ ናይ ድራግ ጸገማት ዘለዎም መንእሰያትን ዓበይትን ኣብ ማሕበረ-ሰብና ላውን ቁጽሮም ውሑድ ይኹን፣ ማሕበራዊ ጸገም ስለዝኾኑ፣ ኣድህቦ ናይ ኩሉ ሰብ የድልዮም።

(ናብ ገጽ 6 ይቕጽል)

(...ካብ ገጽ 5 ዝቐጸለ)

ነዚ ንምብዳህ፣ ነዘን ዝስዕባ ናይ መፍትሒ ሓሳባት ምኽታል የድሊ።

- ነዚ ጉዳይ ትከታተል ናይ ወለዲ ሽማግሌ ምቛም፣
- ሞያውያንን ክኢላታትን ብምዕዳም ስሩዕ ትምህርታዊ መደባት ምድላው፣
- መንእሰያት ባዕላቶም ዝውግንዎ ኣኼባታት ምግባር፣ ብፍላይ ብዝርድኡዎ ቋንቋ እንግሊዝ ሰሚናር ምድላው፣
- ኣብ ኣካባቢና ዘለዎ ዝተፈላለዩ መንግስታውን ብሕታውን ማህበራት ብጉዳይ ድራግ ንዝወፍዩኡ ሓገዝን ትምህርትን ምፍታሽን ነቲ ዕድል ክንጥቀመሉ ምኽኣልን... ወዘተ

ነዚ ንምፍጻም ሽማግሌታት ቤተክርስቲያን ምስ ዓበይቲ ወለድን መንእሰያት ኮይኖም መደብ ክሕንጽጹ የድሊ። ሽግር ድራግ ብሕሜት ወይ ብምምካሕ ዝፍታሕ ኣይኮነን። ሓደ መንእሰይ ምስ ዝዕወት ዓወት ኩሉ ኢዩ። ከምኡውን ሓደ መንእሰይ ኣብ ሽግር ምስዝወድቕ፣ ናይ ኩሉ ሓገዝ የድልዮ። ስለዚ ብፍላይ ዓበይቲ ወለዲ፣ ካህናትን ሽማግሌታትን ቤተክርስቲያን፣ ከም መደብ ክሕንጽጽዎ ይግባእ። ሓደ ሕብረተ-ሰብ ኩሉ ጊዜ ኣብ መንፈሳውን ማሕበራውን ሂወቱ ሽግራትን ዓወታትን ይረክብ ኢዩ። ንሽግራት ንምግጣም፣ ኩሉ ጊዜ ስነ-ፍልጠታዊ መደባት ይሕንጽጽ።

ነዚ ብዓቕመይ ዝሃብክም ርእይቶ፣ ብዙሓት ዝያዓ ፍልጠትን፣ ክእለትን፣ ተመክሮን ዘለዎም ኣባላት ቤተክርስቲያን ስለዘለዉ፣ ናቶም ሓሳባትን መደብን ብምውሳኽ፣ ኣብ ተግባር ንክውዕልዎ ደጊመ ለበዎይ የመሓላልፍ።

ኣቶ ዮሐንስ ፊርዲናንዶ ድራር ብማስተርስ ዲግሪ ብሶሻል ዎርክ (Masters in Social Work) ዝተመረቐ ምሁር ኮይኑ ኣብ ሮያል ኦታዎ ማለት፣ ናይ ስነ-ኣእምሮ ሆስፒታል ኣብ ከተማ ኦታዎ ንነዊሕ ዓመታት ዝሰርሐ ኢዩ። ንማሕበራ-ሰብና ብዛዕባ ሕግም ኣእምሮ ኣብ ዝተፈላለዩ መጽሔታትን፣ ጋዜጣታትን፣ ፊደላትን ትምህርቱ ዘካፍል ዘሎ ኤርትራዊ ዜጋ ኢዩ።
ብኢ.መይል Yohannes.Drar@rohcg.on.ca
ወይ ከኣ ብስልኪ 613-596-3040 ንሓገዝ ወይ ምኽሪ ምርካቡ ይከኣል።

ካብ ኣንብብቲ

ክቡር ኣሰናዳኢ “ብርሃን ቶሮንቶ”

ኣቐዲመ በቲ ንኣባላትና እተቐርብዎ ዘሎኹም መጽሔት ብልቢ ኣመስግን። ብዙሕ ጊዜን ድኻምን ከምዝሓትትውን ይርድኣኒ ኢዩ። ጽማኹም ካብ እግዚእ-ብሔር ይኹን።

ንኩቡራት/ን ኣንብብቲ “ብርሃን ቶሮንቶ” ዘመሓላልፎ ለበዎ ስለዘለኑ ኣብ መጽሔትኩም ከተሰፍሩዎ ተስፋ እገብር።

መጽሔትና ካብ እትጅምር ድሮ 15 ኣዋርሕ ሓሊፉ። እቶም ሓሳባቶም ዘካፍሉ ግን ብኣጸብዕ ዝቐጸሩ ሰባት ኢያቶም። ከምኡውን ሕቶታትን ርእይቶታትን ዝህቡ ሰባት ኣለዉ ኢልካ ዝዝረብ ኣይኮነን።

ስለዚ መጽሔትና ክትምዕብልን ኣንባቢ ኪበዝሕን፣ ብዙሓት ኣባላት ተገዳስነት እንተዘርእዩ ዝሓሸ ምኹን። እዚ ተገዳስነት ኪርኤ ዝኽእል ከኣ ካብ ኣባልትና ብርክት ዝበለ ሕቶታትን፣ ርእይቶታትን፣ ጽሑፋትን ምስ ዝርከብ ኢዩ ኢሊ እኣምን።

ናተይ በኹሪ ሕቶ ኣላትኒ። ኣብ ዝሓለፈ መጽሔትኩም ብኣሮን ገብረሕይወት “ንሕናን ደቅናን ናበይ ንጉዓዝ ኣሎና? ብዝብል ኣርእስቲ ዝቐረበ ጽሑፍ ብዛዕባ መንእሰያት ደቅና ዝምልከት ጸውዒት ዕድመ ኣበይ በጽሖ? መልሲ ኣብ ቀጻሊ መጽሔትኩም ከተሰፍሩልና ተስፋ እገብር።

ዓንደማርያም ተስፋይ

ናብ መጽሔት “ብርሃን ቶሮንቶ” ዝቐርቡ ጽሑፋት ብኣካል ወይ ብኢ.መይል ክለኣኹ ይኽእሉ። ንተወሳኺ ሓበሬታ ኣበዚ ዝስዕብ ተወከሱ።

ቴሌፎን 647 889 5609 ወይ 416-653-2847

E-mail: aronghm@yahoo.com
vittorioboria@yahoo.com

ኣገዳሲ ምልክታ

ኣብ ብርሃን ቶሮንቶ ዝወጹ ጽሑፋት፣ ናይ ደረሰቶም ብሕታዊ ርእይቶ ድኣ እምበር ናይ መጽሔት ብርሃን ቶሮንቶ መርገጺ ከምዘይውክሉ ኣቐዲምና ንሕብር።

ኣዳለውቲ ብርሃን ቶሮንቶ

ንመበል 41 ፈደራላዊ ምርጫ ካናዳ ተሳትፎና ነረጋግጽ

(ብዮሓንስ ፈርዲናንዶ ድራር)

አብ ካናዳ ስለሰተ ዓይነት ደረጃ መንግስቲ ኣሎ። በዚ መሰረት፡

- ፈደራላዊ (Federal) ፣ብደረጃ ሃገር
- ኣውራጃዊ (Provincial)፣ ብደረጃ ዞባ
- ከተማዊ (Municipal)፣ ብደረጃ ከተማ

ናይ ነፍሲ ወከፍ ደረጃ መንግስቲ ምርጫታት እንተወሓደ ኣብ ኣርባዕተ ዓመት ኣንገብ ይካየድ። ንግንቦት 2, 2011 ፈደራላዊ ምርጫ ኣብ ምሉእ ካናዳ ኪካየድ ኢዩ። ኣብዚ ምርጫ ዕድሚኡ 18ን ንላዕልን ዝኾነ ኩሉ ካናዳዊ ዜጋ ኪመርጽ ዲሞክራሲያዊ መሰል ኣለዎ።

አብ ካናዳ ንክብር ኤርትራውያን ካናዳውያን እውን ነዚ ቅዱስ ዲሞክራሲያዊ መሰል ብግቡእ ክንጥቀሙ ኣሎና። ኣብዚ ግዜዚ ቁጽሪ ኤርትራውያን እናወሰኸ ኢዩ። ብፍላይ ኣብ ዓበይቲ ከተማታት ብብዝሒ ስለ እንክብር፣ ጽልዋና ኣብ ገለ ቀበሌታት (Ridings) ዓቢ ግደ ክህልዎ ይኸእል ኢዩ። ብልክዕ ብዝሒ ኤርትራውያን ኣብ ካናዳ ንምግማት ዘጸግምዮ። ግንኻ ኣብዚ ግዜዚ ከባቢ 30 ሺሕ ኪግመት ይክእል። ብፍላይ ኣብ ቶሮንቶን ከባቢ ኣን ብዝሕና ከባቢ 10 ሺሕ ይግመት። ቁጽርና በዘየገድስ ንመሰልና ድምጺ ምሃብ ኣብ ማሕበራዊ፣ ቁጠባውን፣ ፖለቲካውን ሂወትና ዓቢ ግደ ኣለዎ። ንኣብነት ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ ቶሮንቶ ንከተማዊ ምርጫ፣ ኣብ ካልጋሪ ከኣ ንኣውራጃዊ ምርጫ፣ ኤርትራውያን ካናዳውያን ሕጹያት ኮይኖም ተወዳዳሪ ስልጣን ኣለዎም። ዋላውን ኣይተዓወቱ እምበር ኣብዚ ጊዜዚ ተሳትፎና ኣብ ፖለቲካዊ ህይወት ካናዳ እናወሰኸ ይኸይድ ከምዘሎ ዘርኢ ዓቢ ምልክት ኢዩ።

ንምርጫ ዝወዳደሩ ሕጹያት ኣባላት ሰልፊ መደቦም (Political platform) እንታይ ከምዝኾነ ምፍላጥን ምሕታትን ወሳኒ ኢዩ።

ኣብዘን ዝሓለፉ ዓመታት ዓብላሊ ፓርቲ ኣብ ስልጣን ስለዘይነበረ እቲ ብቀዳማይ ሚኒስተር ሃርተር ዝምራሕ ዓቃባዊ ሰልፊ (Conservative party) ዝሓንጸጸ ዓመታዊ ባጀት ተቐባልነትን ደገፍን ናይ ተቃዋምቲ ሰልፍታት ስለዘይረኸበ፣ ምርጫ ከካይድ ተገዲዱ።

ባይቶ ፈደራላዊ መንግስቲ ካናዳ፣ ብ 308 ኣባላት (መናብር) ዝቐመጠ ኢዩ። ኣብ ግዜ ምርጫ ብ155 ኣባላት ባይቶ (መናብር) ዝተዓወተ ፓርቲ ዓብላሊ መንግስቲ ንኣርባዕተ ዓመታት የቐውዎ። ኣብ 2006 ን 2008 ን ኣብ ዝተገብረ ምርጫታት ዓቃባዊ ሰልፊ (Conservative party) ዝያዳ መናብር/ኣባላት ረኺቡ። ግንኻ ዓብላሊ ቁጽሪ ስለዘይረኸበ

ንኡስ (minority government) ብምቃም ንካናዳ ኪመርሕ ጸኒሑ። ደገፍ ናይ ተቃዋምቲ ሰልፍታት ስለዘይረኸበ ቀጻልነቱ ኣብቂዑ፣ ንግንቦት 2, 2011 ምርጫ ኪግበር ተወሰኑ።

ኣብዚ ሕጂ ዝካየድ ፈደራላዊ ምርጫ፣ ሓሙሽተ ቀንዲ ሰልፍታት ኪወዳደሩ እየን። ንሳተን ድማ፣

1. ዓቃባዊ ሰልፊ (Conservative party) መራሒ፣ ሚስተር ስቲፊን ሃርተር
2. ሊበራል ፓርቲ (Liberal Party) መራሒ ሚስተር ኢግናትዮቭ
3. ኤን ዲ ፒ (New Democrats Party) መራሒ፣ ሚስተር ጃክ ለይተን
4. ፓርቲ ኩቤክ (Party Québécois) መራሒ፣ ሚስተር ዱሰፕ
5. ግሪን ፓርቲ (ኣምላይ) (Green Party) መራሒት ሚስ መይ

ካብዘን ሰልፍታት፣ ገለ ኣብ ፍትሓዊ ማዕርነት (Social Justice)፣ ማሕበራውን ዲሞክራሲያውን ዕላማታት ዘተኮራ፣ ገለ ድማ ብዝያዳ ኣብ ጥቕሚ ዓበይቲ ትካላት (ኮርፖሬሽን) ዘገልግሉ ከም ዓቃባዊ ሰልፊ ዝኾና ኢዮን።

ከም ኤርትራውያን ካናዳውያን ከምኡውን ከም ንኡሳን ብሄራት (visible minorities)፣ ዝያዳ ንዓና ምስ ዕቤትናን ድልየትናን ዘተኮረ ፖሊሲታትን መደባትን ናይ ነፍሲ-ወከፍ ሰልፊ ኪንፈልጥ ይግባእ። ንኣብነት ናይ ሽቕለት ኣልባነት ሕቶ፣ ናይ ኢሚግሬሽን፣ ትምህርቲ፣ ናይ ቆልዑን ምእለይ ህጻናትን፣ ናይ ጥዕና ኢንሹራስ ውሕስነት፣ ...ወዘተ ከተኮረሎም ካብ ዝግበእና ጉዳያት ኢዮም።

ካብ ዝሓለፈ ተሞክሮ፣ ዝንባሌ ናይ ምድማጽ ንኡሳን-ብሔራት (visible minorities) ንሕጹያት ሊበራል ፓርቲ ድምጺም ይህቡ ነይሮም። ኣብ ዝሓለፈ ምርጫታት ግን ብፍላይ ካብ ኤስያን ርሑቕ ምብራቕን ዝመበቀሎም ካናዳውያን ዜጋታት ንሕጹያት ኮንሰርቫቲቭ ፓርቲ ድምጺም ሂሮም ነይሮም። ገለ እውን ንዝእምኑሉ ፓርቲ ወኪሎም ብምውድዳር ኣባላት ፓርላማ ዝኾኑ ኣለዉ።

ብዝሒ ህዝቢ ካናዳ፣ ኣብዚ ግዜዚ 33 ሚልዮን ኪኸውን እንክሎ ካብዚ 5 ሚልዮን ወይ 18% ኣባላት ንኡሳን ብሄራት ኢዮም። ኣብዚ ግዜዚ እውን እተን ሰልፍታት መደባትን ምስ ድልየት ናይ ሓደስቲ መጻእተኛታት (New Immigrants) የዛምድኦ ኣለዎ።

ስለዚ ብደረጃ ስድራ-ቤት ወይ ማሕበራ-ሰብ ምስ ሕጹያት ተወዳደርቲ ብምርኻብ ህላዌና ነረጋግጽ። ምስዚ እውን ጠለባትናን ድልየትናን ዘማልኡ ኣባላት ሰልፍታት ፓርላማ (ባይቶ) ካናዳ ንምረጽ።

ንግንቦት 2, 2011 መስርዕና ኣብ መደበራት ምርጫ (Polling stations) ይኸኑ። ዲሞክራሲያዊ መሰልና ከም ኤርትራውያን ካናዳውያን ድማ ብተግባር ነረጋግጽ !!!

A NEW COMMUNITY IN LONDON, ON.

It is a Community! It is Catholic! It is Eritrean!
This are the screams that easily describe the excitement experienced by the 50 and more participants at the first ever Eritrean Catholic Mass held at the Immaculate Conception Parish Church in London , On., on March 27, 2011.

Besides the priest, other people from Toronto had travelled the almost 200 Km between the two cities, to be part of the excitement and join in the jubilation of the Community.

An expectant community had already made the necessary contacts with the pastor of the Church and reserved the Parish facilities, 5.00 - 7.00 pm for the event. Ladies in their white pious looking white mantle, young ladies and boys not sure whether they would fit or not, trying to hide in the crowd in order to feel less embarrassed if they could not respond at the Mass; young boys that can't tell whether they are there in deference to their

parents or to be part of the history that was being written that particular late afternoon; men proud to having convinced the hard headed priests in Toronto to help them start a new Catholic Eritrean Community in London.

It was a dream of 25 years for some, talked about loud for the past ten years. The planning session took 2 and more years before it became real. For the main actors of this event it was an emotion filled afternoon - evening.

Mass at 5.00 pm was celebrated by Abba Vittorio, ofm cap, aided by the deacon Bereket. At the choir there were Birikhti Hagos, Simon Gebreselassie, Bahlibi Tekle from Toronto, in support of the local novice choir. The youth at last came out and chose to stand in the front pews and join in the liturgy as much as they could.

It is amazing how the liturgical formation received in the childhood by these adult men and women came alive so beautifully after so long: everybody was actively participating in the celebration. This naturally raises the question: will we be able to pass this heritage to our youth of Canadian birth? At the same time, we hear them say: "Is the Geez chant the core heritage, or is the spirit of the liturgy, which can still be captured even in English, that best shapes us in the Eritrean religious values?"

After Mass, show off time for the best of the Eritrean hospitality tradition: rich, spicy and abundant food, strong coffee and tea enriched by a lot qemem, gengibil, etc. etc., the real and true "Shahi Keren" enjoyed by everybody. Expressions of mutual appreciation for the success of the event with the promise that the next time the Community will have grown in number, in the liturgical preparation and building up relationships with

the parishes and the diocese and promise of support and accompaniment flowed from both parts. Group pictures and final byebies.

A faith Community, a Catholic one and an Geez Rite Community, at that, was born and already is dreaming for its immediate

አብ ባጽዕ ሓዲስ ካቶሊካዊ ቤት ትምህርቲ ካልኣይ ደረጃ ተኸፊቱ

ቤተክርስቲያን፣ ሎሚ ከም ትማልን ከም ወትሩን፣ አብ ክብረት ወድሰብ ስለትኣምንን፣ ትምህርቲ ድማ ንወድሰብ ዓይንቲ ልቦናኡን ኣእምሮኡን ከፊቱ አብ ዝዓበዩ ደረጃ ክብረት ከምዜብጽሖ ስለትርዳእን፣ አብ ምሉእ ዓለም ሓዲስ አብያተ ትምህርቲ ክትከፍትን፣ ንዝጸንሖ ድማ ክተደልድልን ጸዋዕታኣ ምጃኑ ትቈጽሮ። ካብ ጥንቲ አብ ጎድኒ ቤተክርስቲያን ትምህርቲ ከህገጽ ድላዩ ኢዩ እዮ፣ አብ እስክንድርያ፣ አብ ኣንጾቅያ አብ ቍስጥንጥንያ መኣከቢ መማህራን ፍልስፍናን ትምህርተ መለኮትን ሥነጥበብን፣ ቦታ ምርምርን መጽናዕትን ከይነን ምስ ጸንሓ፣ አብ ኣውሮጳ ዘለዎ ውርያት ዩኒቨርሲታት ከም እኒ ሶርቦን (ፓሪስ)፣ ቦሎጎ፣ ኦክስፎርድ፣ ባላሞንካ (እስፐይን) ወዘተ. በዚ መንፈስ እዚ ዝተኸፍታ ኢያን። አብ ኣመሪካ ዘለዎ ውርያት አብያተ ትምህርቲ እውን ከይተረፈ ብቤተክርስቲያን ዝጀመራ ኪኾና እንከለዎ፣ አብ ሣልሳይ ዓለም እውን፣ ካብ ዝተሓተ ክሳብ ዝለዓለ ደረጃ ትምህርቲ ክተግስግስ ቤተክርስቲያን ተዓጢቻ ኢያ።

አብ ሃገርና እንተረኣና፣ ካብ ቀደም፣ ትምህርቲ ብሰብ ቤተክርስቲያን አብ ገዳማትን አብ አብያተ ክርስቲያንን ኢዩ ዚካየድ ዝነበረ። አብ ጊዜና እውን ብተባባሶ ቤተክርስቲያን ዝተኸፍተ ክሳብ ዝተፈቐደሉ እውን ዝተመርሖን ዩኒቨርሲቲ ኣሥመራ ክንጠቅስ ንክእል። ድሕሪ ናጽነት አብ ደቀምሓረ፣ አብ ግላሰ፣ አብ ኣሥመራ፣ ብማኅበራት ቤተክርስቲያን ዚምወሉ ዓበይቲ አብያተ ትምህርቲ ጥያ ተኸፊቱ ከምዘሎ ይፍለጥ። አብዚ ቀረባ ኣዋርሖ ድማ አብ ከተማ ባጽዕ ክሶይ 700 ተምሃሮ ዚሕዝ ዓቢይ ሓዲስ ቤት ትምህርቲ ካልኣይ ደረጃ ተኸፊቱስ ንካልኣይ ዓመተ-ትምህርቲ ተበጊሱ ኣሎ። እዚ ብተባባሶ ማኅበር ካቲቲኛን ብትግላት ወዲ ማኅበር ኣባ ፕሮታዲናን ዝተሃንጸ ሓዲስ ቤት ትምህርቲ ብዘመናዊ ኣተሓሕዛ ካብ 100 ኮምፕዩተር ንላዕሊ፣ ዘለዎ ኢዩ።

አብ ርእሲኡ፣ ካብ ከተማ ውጽእ ኢሉ ስለዝርከብ፣ ንተምሃሮ ከይርሕቑም ተባሂሉ፣ ብለጋሳት ሰብ ግብሪ ሰናይ ዝተወፈያ 700 ቢሽክለታታት፣ ሓንቲ ንነፍስወከፍ ተምሃራይ፣ ተዓዲለን። እዚ ግና መበገሲ ጥራሕ ስለዝኾነ፣ ኣባ ፕሮታዲና ሓገዝ ንምርካብን ንዝተረፈ ንምምላእን ኢዩም ምዝርጋሕ ኣየቋረጹን።

ፋሲካ ናይ ምስጋር በዓል ኾይኑ፣ በቲ ዝበጸሕካዩ ዓጊብካ ጠጠው ምባል ዘይኮነስ፣ ኣርሒቕካ ንምጥማት ስለዝዕድም፣ ሓዲስ ቤት ትምህርቲ ባጽዕ እውን በቲ ዝበጸሖ ጠጠው ኪብል ኣይክእልን ብምባል፣ ኣባ ፕሮታዲና ንመትከል እግርን ምመደላደልን ንሠለስተ ዓመት ዚኸውን ከም ዓቕምኹም ክትሕግዙኒ ቃል እተውለይ ይብሉ ኣለዉ።

ጥራል ንምሃብን ሓገዝ ንምልጋስን

Abba Protasio Delfini - Catholic Church - P.O.Box 77 Massawa, Eritrea Tel. +2911 552501, Fax +2911 551321, email prodema@tse.com.er ኢልኩም ክትረኽቡ-ዎም ትኸእሉ።

አብ ቅዱስ መጽሐፍ ወይ አስተምህሮ ቤተ ክርስቲያን ዝተመሰረተ ቃላትን ትርጉሞምን።

(ብዘርእዝሊ ኃይለ)

ታሪኽ ቤት ትምህርቲ ቅዱስ ፍራንቸስኮስ ባጽዕ

ነዚ አብ ኢድ ጸጋም ዘሎ ቃላት እንግሊዝኛ ምስቲ አብ ኢድ የማን ዘሎ ቃላት ትግርኛ/ግዕዝ ኢጋጥም።

ቤት ትምህርቲ ቅዱስ ፍራንቸስኮስ፣ ናይ ነዊሕ ዓመታት ታሪኽ ዘለዎ ቤት ትምህርቲ ኢያ። ህላውየኣ ክኣ ብክልተ ዘመናት ይኸፈል፣

ጥንታዊት ቤት ትምህርቲ ቅዱስ ፍራንቸስኮስ፣ ብዕለት 16 የካቲት 1951 ዓ. ም. አብ ጥዋልት ብማሕበር ንኡሳን ኣኣዎት ካፑቺኒ ተመስረተት።

አብ ምጅማር ጉዕዞኣ፣ ከም ናይ ቋንቋ ጣልያንን ትግርኛን ዓረብን ቤት ትምህርቲ ኮይና ተገልግል ነበረት። አብ መወዳዕታ ኣምሳታት፣ መደበኛ መባእታዊ ቤት ትምህርቲ ብምጅን ብመንግስቲ ጣልያን ተኸፍተት።

አብ ምጅማር ስሳታት፣ ብዓቕሚ ተምሃሮኣን ብብቕዓታን እንዳ ዓበየት ስለ ኸደት፣ ብዕለት 16-የካቲት1966 ናብ ማእከላይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ መንግስቲ ጣልያን ክትሰጋገር ክኣለት።

እንኳብ 1977 ዓ. ም. ክሳብ ናጽነት ኤርትራ ዝነበረ ጽንኩር ጊዜ፣ ብቀጻልነት ድኣ ኣይኹን እምበር፣ አብቲ ናይ ቀደም ናይ ቋንቋ እንግሊዝን ዓረብን ተወሲና ኣገልግሎታ ክትህብ ጸንሐት።

ድሕሪ ናጽነት፣ ብ1995 ዓ. ም.፣ ማእከላይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ ቅዱስ ፍራንቸስኮስ ብዝብል ስም፣ መደበኛ ቤት ትምህርቲ መንግስቲ ኤርትራ ብምጅን ንጥፊታታ ክትጅምር ፍቓድ ረኸበት።

ብዕለት 31-10-2005 ኣዲሽ ህንጻ ቤት ትምህርቲ ንምስራሕ፣ ስርዓተ ምምባር እምነ መሰረት ተፈጸመ።

ሚኒስትሪ ትምህርቲ ብዕለት 20 ነሐሴ 2008 ብዝሃበ ፍቓድ መሰረት፣ ቤት ትምህርቲ ቅዱስ ፍራንቸስኮስ ናብ 2ይ ደረጃ ክብ ብምባል; አብ ዓመት ትምህርቲ 2008-2009 ዓይ ክፍሊ ምምሃር ጀመረት።

ብዕለት 5 ጥሪ 2010፣ ህንጻ ኣዲሽ ቤት ትምህርቲ ብዓጀብ ተመሪቐ።

ብ1 መጋቢት 2010፣ ንጥፊታት ምምሃር እንኳብቲ ናይ ጥዋልት ህንጻ ናብቲ ኣዲሽ ቤት ትምህርቲ ተሰላገረ፣ በዚ ክኣ ታሪኽ ኣዳስ ቤት ትምህርቲ ቅዱስ ፍራንቸስኮስ ተኸፍተ።

አብ ዓመተ ትምህርቲ 2010 - 2011 ዘሎ ኮኑታት፣

- ብዝሒ ተምሃሮ፣794
- ብዝሒ መማህራን፣25
- ብዝሒ ኣባላት ኮሚቴ ወለዲ፣18

1. Deuteronomy	1. ዘመነ ጸም
2. The Book of Chronicles	2. ምስራቃዊ ሊጡርግያ
3. Purgatory	3. ኣዋርያዊ ተልእኮ
4. Canon Law	4. አብው ቤተክርስቲያን
5. The Book of Lamentations	5. ደብረ መነኮሳት
6. The Book of Revelation	6. እምነ ኪዳነ ምሕረት
7. Holy Week	7. ኦሪት ዘዳግም
8. The Book of Ecclesiastes	8. እንተ ላዕለ ኩሉ
9. Divine Power	9. ስቆቃወ ኤርምያስ
10. Divine Revelation	10. ዘርኣ ክህነት
11. Immaculate conception	11. መልዕልተ ባሕርያዊ
12. Catholic	12. መጽሓፍ ዜና መዋዕል
13. Oriental Liturgy	13. ዘመነ ምጽኣት
14. Our Lady of Perpetual Help	14. መለኮታዊ ግልጸት
15. Church fathers	15. ሕገ ቆነና
16. Apostolic mission	16. ንስሓ ቦታ
17. Monastery	17. መለኮታዊ ኣይሊ
18. Seminary	18. ሰሙነ ሕማማት
19. Holy See	19. መጽሓፍ መክብብ
20. Advent	20. ራእይ ዮሐንስ
21. Lent	21. ፅንሰታ ለማርያም
22. Supernatural	22. ቅድስት መንበር

Resettlement in Canada Challenges and Opportunities

(By: Azaria Wolday)

Despite the background newcomers might have settling in Canada, has to go through some period of adjustment and adaptation. This can be a short or a long process depending on the person's ability to navigate around and various circumstances. For example, someone from a relatively developed country can have more chance of settling faster than a refugee from a third world country with little exposure to the western lifestyle. Educational background, occupation experience, and other set of skills that new comers may have before they set their foot in Canada are some other factors that may condition the settlement process. Here, I will try to discuss some common challenges that newcomers face during this adjustment period and ideas on how to address them.

Unrealistic Expectations:

For many newcomers, top priority is to help their families back home through regular or irregular remittances. With no exaggeration, this is a characteristic of many of us who in the Diaspora. As such it is common to see many fellow Eritreans thinking of sending money from their very first pay cheque or from the little stipends they get from government assistance or any other sources. This situation becomes even more challenging because of the expectations from family and friends left behind. It is a common experience of family members making their list of requests the moment a newcomer lands here, and expecting so much out of newcomers who have not yet secured an employment, and are still struggling to feed themselves and paying their bills.

I don't know if there is a simple solution to this. However, it is one thing that is repeating itself and putting a lot of pressure on newcomers. It is common to hear from people who are struggling to find their first jobs to cover for their basic needs say "I'm doing fine, but the people back home..." The belief that once landed in the west is the end of all the newcomers' problems as well as of their families', does not match reality.

My say on this is to be honest and clear with our families back home and with all those who either depend on us or expect us to help them. I am not saying we should not help. However, when you are not in a position to help, you should be able to clarify yourself.

Employment:

If there is one thing that new comers dream about when they first arrival in Canada is to get a job fast and become self reliant. On the other hand, based on my personal experience and as someone working in the settlement sector, I can say that securing a first job is one of the major challenges. With no experience of the Canadian work culture, without enough self confidence when presenting oneself to a potential employer, lack of language fluency and clear expectations in the work place, pose challenges and barriers for many to cope with. This is a very crucial stage, because the longer it gets to land in your first job, the more frustrated, stressed and depressed you get.

Besides the lack of Canadian work experience, even foreign trained professionals who come with their degrees and experiences, face similar challenges as they have to go through the accreditation process which demands resources, energy and

time. Like all immigrants, it is not uncommon to see many fellow Eritreans with graduate degrees from elsewhere pursuing job positions that do not demand their credentials, skills and experience, just to make ends meet and provide bread and butter to their loved ones.

Thus, finding a job sooner rather than latter does not only have economic reflexes but also a range of other benefits, including confidence building, acclimatizing to the new system and culture, and practicing your English. The moment newcomers start supporting themselves, they start creating and expanding their networks and, consequently, building their social capital. This is a key to finding better paying jobs and other services and benefits that is difficult to get or be aware of otherwise.

The best thing we can do for newcomers, whether friends, relatives or those we may know through other networks is, therefore, to help them get their first job. Trust me – it is like your first date you will never forget. I would like to conclude my remarks on employment by quoting one of my colleague's words "There is no smooth settlement without employment".

Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD):

Although my knowledge in the field is limited, this is a common experience for individuals who come from countries with history of conflict or who have been combatants or gone through dreadful experiences.

According to Leonard Holmes (2010), we can say that a person is affected by a Post-Traumatic Stress Disorder if he or she experienced, witnessed, or was confronted with an event that involved actual or threatened death or serious injury - as a result the person felt fearful and helpless.

Some symptoms of a person on PTSD include: recurrent re-experiencing of the trauma, troublesome memories and flashbacks and nightmares about the trauma, avoidance to the point of having phobia to people, and experiences that remind the suffering of the trauma.

Chronic physical signs include sleeping problems, trouble in concentrating, irritability, anger, poor concentration, increased and hyper-vigilance or becoming excessively watchful to threat, even in minor things.

It is obvious that many of our Eritrean newcomers have experienced, witnessed and confronted a number of life threatening situations before making it safely to Canada. Although this is an area that needs expert analysis, it is obvious that this is affecting many of our fellows. The question is how serious and how many of them are going through this. It is only after knowing or admitting its existence and its impact that we can think of steps to be taken or create an environment to discuss and address it.

In a nutshell, our newcomers go through many dangers to reach the shores of Canada. Despite their resilience, the rules of the game here are different from those back home and need different set of skills to solve them. As such, helping our newcomers during their initial arrival in finding the right job, network, school or college is a second to none.

ንግደት ካቶሊካዊት ቤተክርስቲያን ኪዳነ ምሕረት ኣብ ቶሮንቶ

ዓመታዊ ዓውደ ዓመትና ኪዳነ ምሕረት ብ19 የካቲት 2011 ብድምቀት ኸቢሩ። ኣብዚ ካብ ቶሮንቶን ከባቢኡን ዝመጸ ቍጽሩ ካብ 400 ንላዕሊ ዝኾነ ሕዝቢ በዓል፣ ብማኅሌት ዘነግህ ጀሚሩ፤ ኣባ ሺቶርዮ ቦርያ፣ ኣባ ተወልደ ... ኣባ ኢሳይስ ዱላ ቅዳሴ በጉባሬ ቀዳሶም፤ ካህናትን ምእመናንን ቶሮንቶ ኣብያተ ክርስቲያናት ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ መድኃኔ ዓለምን ቅዱስ ሚካኤልን ምስ መዘምራኖም እውን ተሳቲፎም ውዒሎም።

ድኅሪ ቅዳሴ ኣብ ዝተገብረ ዑደት፣ ያሬዓውያንን ዘመናውያንን መዘምራን ቤተክርስቲያናት ምስ ኣሕዋቶም መዘምራን ቤተ ክርስቲያን መድኃኔ ዓለም ብምኻን ነቲ በዓል ዝሰማማዕ መዛሙር ብምቅራብ ፍሉይ ድምቀት ወሲኹምሉ።

ቅዳሴን ዑደትን ምስ ተገብረ፣ ክቡር ኣባ ተወልደ ብዛዕባ እግዚእትን ማርያም ኪዳነ ምሕረት ኣብ ዜስምዕም ሰብከት፣ እግዚአብሔር ሓጢአተይና ተስፋ ኪገብር ኢሉ፣ ኣብ ዜውጽኦ መደብ ድኅነት ንእግዚእትን ማርያም ኣብ ማኅጸና ወልደ ኣምላኽ ሥጋ ኪለብስ ከምዝፈተወ፣ ኣብ መስቀል ድማ ኣብ ሓዘና ንሥጋ ወልደኣምላኽ ዝኾነት ቤተክርስቲያን ኣደ ክትኮና ከምዝመደበ ኣተሓሳሲያም።

ጸሎተ ፍትሓትን ቡራኬን ምስተፈጸመ ነገድቲ ምእመናን ንዝቐረበ መኽፈልቲ ኪካፈሉ ኣብ ኣዳራሽ ቤተክርስቲያን ወረዱ። ከሉ ሰብ እግዚእትን ማርያም መሳልል ሓድነትናን ፍቅርናን ክትከውን እናተመነየ ድማ ሓጎሱን ናፍቕቱን ኪገልጽ ዕድል ረኸበ። ናይ ሃገርና ባህላዊ ስነ ስርዓት ቡን ብኣዲታት ቀሪቡ፣ ዋዛ ምስ ቁምነገር ጥዑም ዕላል ተወሲኹዎ ድማ እቲ በዓል ብሓጎስ ተዛዘሙ። ኣብቲ በዓል ንግደት ካብ ዝተላዕሉ ስእልታት ብኸፋል ቀሪቡ ኣሎ። ነዚ ኣሳእል ንዘበርከተልና ሓውና ጸጋይ ምስግና ነመስግን።

ምዝገባ ቋንቋ ትግርኛ

ንዝመጽእ ዓመተ ትምህርቲ ቋንቋ ትግርኛ ዝመሃሩ ደቅኹም ካብ ሕጂ ከተመዘግቡ ንዕድም። ስለዚ ብኣካል ተረኺብኩም ኣድላዩ ቅጥዕታት ከተማልኡ ንሓትት።

ኣካየድቲ ቤት ትምህርቲ ቋንቋ ትግርኛ

አመጸጽ አ ምዕራባውን ምሥራቃውን አብያተ ክርስቲያን

(ብዓንደጣርያም ተስፋይ)

ብዙ ጊዜ ብዛዕባ ምሥራቃውንን ምዕራባውንን ሥርዓት ቤተክርስቲያን ንዛረብ። ከመደ አሉ ኢዩ ክልተ ሥርዓታት ከህሉ ዝኸኣለ? እንታይክ ኢዩ ፍልልዮም? ታሪኽ ከምዝሕብሮ፣ አብተን ቀዳማት 300 ዓመታት ድሕሪ ልደተ ክርስቲስ መንግሥቲ ሮማውያን ንክርስቲያን ብዙ ጎሳዳድዎም። ጽቡቕ ዕድል ክርስቲያን ኮይኑ ግን አብ 313 ንጉሥ ሮማውያን ቁስጥንጢዮስ ዓቢ፣ ንርእሱ ክርስቲያን ኮነ። አብ ግዝአቱ ከአ ክርስቲና ብናጸ ክዝውተር አወጀ። ሽዑ ክርስቲያን ካብ ምስዳድ ዕረፍቲ ረኺቢም፣ ሃይማኖቶም ከስፋሑፍሑ ከኣሉ።

ብቲ እዋንቲ ግዝአት ሮማውያን ካብ ኤውሮጳ ናብ ሰሜን አፍሪቃን ምዕራባዊ አስያን ገጽ ብዙ ጎሳዳድ ነበረ። ጽፋፍ ምምሕዳር ኪፈጥርን ንዝቃላቸሉ ዝነበሩ ወረራት ኪከላኸልን ኢሉ ቍስጥንጢዮስ ግዝአቱ አብ ክልተ ማዕረ ምምሕዳራት መቐሎ። እቲ ሓደ አብ ሮማ (ምዕራባዊ ምምሕዳር) ኪኸውን እንክሎ፣ እቲ ካልኣይ ከአ አብ ከተማ ቢዛንሰዩስ (ምሥራቃዊ ምምሕዳር) ኮነ። ንርእሱ ከአ ብቲ ጊዜ'ቲ ብትምህርትን ብንግድን ብአቀማምጣን ብዙ ማዕቢላ አብ ዝነበረት ቢዛንሰዩስ ገዓዝ እሞ ብሽሙ ቍስጥንጥንያ ወይ Costantinopolis ኢሉ ሓድሽ ሽም አውጽኣላ (ሎሚ ኢስታንቡል ተባሂላ ከም ርእሲ ከተማ ቱርኪ ትፍለጥ)። ቤተ ክርስቲያንውን ብተመሳሳሊ መገዲ ምዕራባዊ ሥርዓትን ምሥራቃዊ ሥርዓትን ተባሂላ አብ ክልተ ምምሕዳራት ተመቐለት።

እተን ብሓዋርያት ዝተመሥረታ ዓበይቲ አብያተ ክርስቲያናት ኢየሩሳሌምን (ሓ. ያዕቆብ)፣ አንጾቅያን (ሓ. ጴጥሮስ)፣ ሮማን (ቅ. ጴጥሮስ) ቍስጥንጥንያን (ቅ. እንድርያስ) አብ ልዕሊ እተን ደሓር ዝተመሥረታ አብያተ ክርስቲያናት ናይ መሪሕነት ሓላፍነት ነበረን እሞ፣ አብዘን አርባዕተ ከተማታት ዝመርሑ ዝነበሩ ጳጳሳት፣ ናይ ፓትርያርክነት ሽመት (ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት) ተፈለጠሎም። ቤተክርስቲያን እስክንድርያ (ግብጺ) ብሓዋርያ ጴጥሮስ ዝተላእኸ ብወንጌላዊ ማርቆስ ስለዝተመሥረተት፣ አብአ ዝነበረ ጳጳስ እውን ናይ ፓትርያርክ መዓርግ ለቢሱ ነበረ። አብ ሞንጎ እምህ ሓሙሽተ ፓትርያርክታት፣ እቲ ናይ “ዓባይ ሮማ” ፓትርያርክ ከም መጠን ተኸታሊ ጴጥሮስ አብ ሞንጎእም “ቀዳማይ” ቦታ ይወሃቦ ነበረ። ቤተ መንግሥቲ ሮማ ናብ ቍስጥንጥንያ ምስ ገዓዘት እዛ ከተማ “ሓዳስ ሮማ” ስለዝተባህለት፣ አብ ቤተክርስቲያን ጽልዋ አምጸአ። ምሥራቃዊ ፓትሪያርክ ቍስጥንጥንያ ናይ ሮማ ቀዳምነት ናብኡ ኪሓልፍ ደለዩ። እዚ ሕቶ አብ መንጎ ክልቲኡ ወገናት ቤተክርስቲያን ናይ ጉስነትን ሥልጣንን ምምሕዳርን አሰሓሓብ ፈጠረ።

አብዚ ጽሑፍ አሕጺርና ነቲ ዋና-ዋና ዝኾነ ምኽንያታት እንተተጠቐስና ንኦርቶዶክስ ክሕግዘና ይኸእል ዝብል እምነት አሎኒ።

ምልስ ኢልና አብ ታሪኽ ቤተክርስቲያን እንተተመትና ብብጊዜኡ ዓንቀጽ ሃይማኖት ዝትንክፍ ግጉይ ትምህርቲ ኪፍጠር እንከሎ፣ ቤተክርስቲያን ዓለምለኻዊ (ኤኩመኒካዊ) ጉባኤ-ጳጳሳት ተካይድኻም ንጹር ዝኾነ ውሳኔ ትእውጅ ነበረት። ካብቶም ነዚ ኣርእስትና ዝምልከቱ ቀንዲ ጉባኤታት፣ ጉባኤ ኒቅያን፣ ኤፈሶንን፣ ኬልቄዶንያን ቀዳምነት አለዎም።

1. ጉባኤ ኒቅያ (325 ድ.ል.ክርስቶስ)
ከተማ ኒቅያ (ሎሚ ኢዝኒክ ትባሃል) አብ ሰሜናዊ ምዕራብ ሃገር ቱርኪ ትርከብ። አብዚ ጉባኤ'ዚ 318 ጳጳሳት/አቡናት ተአከቡ። ምኽንያት መአከቢኦም ከአ፣ ኣርዮስ ዚባሃል ካህን አብ እስክንድርያ <<ክርስቶስ ሰብ ደኣምበር አምላኽ አይኮነን፤ ከማና ኪሓጥእ ዚኸእል ተራ ሰብ ስለዝኾነ ዘለዓለማዊ አይኮነን፣ ምስ እግዚአብሔር ማዕርነት የብሉን። ኢየሱስ አምላኽ ካብ ዘይኮነ፣ ሥላሴ የልቦን፣ መንፈስ ቅዱስ አምላኽ አይኮነን፣ ሓደ አምላኽ - እግዚአብሔር አብ - ጥራሕ ኢዩ ዘሎ >> እናበለ ግጉይ ትምህርቲ ኬስፋሑፍሑ ተረኸበ። ውሩይን በዓል በሊሕ አእምሮን ብምንግሩ አብ ቤተክርስቲያን ብዙ ሕንፍሽፍሽ ፈጠረ። ሰዓብቱውን አይወሓዱን። እቶም አብ ጉባኤ ዝተአከቡ ኣበው ካብ ጌጋኻ ተአረም ምስ በሉዎ ተሪሩ እምቢ በለ። በዚ ምኽንያት ዚ ከአ ካብ ሥልጣኑ አውረድዎ። ወገዙዎውን። ንካልኣት መምርሒ ዚኸውን ቅነዕ ትምህርቲ ቤተክርስቲያን “...ሰማይን ምድርን አብ ዝፈጠረ ሓደ አምላኽ ንአምን፣ ከምኡውን ምስኡ ማዕረ (ዘዕሩይ ምስለ አብ) ብዝኾነ ብጉይታ ኢየሱስ ክርስቶስ ንአምን...” ክሳዕ ሎሚ ንደግሞ ዘሎና ጸሎት ሃይማኖት ደረሱ። ስለዚ እዚ ጸሎተ ሃይማኖት ዚ ዳርጋ 1700 ዓመት ዝዕድሜኡ ታሪኻዊ ጸሎት ኢዩ።

2. ቀዳማይ ጉባኤ ኤፍሶን (430 ድ.ል.ክ.)
አብዚ ጉባኤ'ዚ 198 ኣበው ጳጳሳት ተአከቡ። ምኽንያት መአከቢኦም ከአ፣ ናይ ቍስጥንጥንያ ፓርትያርክ ንስጥሮስ ብዛዕባ ክርስቶስን ብዛዕባ አይና ማርያምን ዝምህር ዝነበረ ንምምርማር ነበረ። ንስጥሮስ <<ክርስቶስ ሓደ ሰብአዊ አካልን ሓደ አምላኻዊ ባህርይን ኢዩ ዘለዎ። እቲ ሰብ ኮይኑ ዝተወልደ ክርስቶስ ጽንሕ ኢሉ መለኮታዊ ባህርይ ስለዝለበሰ፣ ማርያም አደ እቲ ሰብ ደኣምበር አደ አምላኽ አይኮነትን>> ኢሉ ይምህር ነበረ። እዚ ትምህርቲ ንብዙታት ክርስቲያን ዕንቅፋት ኮኖም። ቤተክርስቲያን ግን <<ክርስቶስ ካብ ዚጥነስ አትሒዙ ፍጹም አምላኽን ፍጹም ሰብን ኢዩ ነይሩ>> ኢላ ኢያ እተምህረና። ንስጥሮስ ሓደ ሰብአዊ አካል፣ ሓደ መለኮታዊ ባህርይ ይብል ነበረ። ቤተክርስቲያን ግን ክልተ ባሕርያት ዘለዎ ሓደ አካል ኢላ ትምህር። አብ ጉባኤ ኤፍሶን ድማ ንእግዚእትና ማርያም፣ “እኖ አምላኽ” ምኽኒ ስለዝተአመኑላ፣ “ሰላም ለኪ ... እመ እግዚአብሔር ጸባኦት” ወይ ከአ “አቅድስቲ ማርያም እኖ አምላኽ፣ ለምንልና...” እናበልና ክንጽሊ ከምእንኸእል መሃሩና። ንስጥሮስ ምእራም ስለዝአበዩ ብአበው ጉባኤ ተወገዘ። ተወጊዙ እንከሎውን ሰብከቱ ገና ስለዝቐጸለ ሰዓብቱ እናወሰኹ ከዱ።

3. ጉባኤ ኬልቄዶን (451 ድ.ል.ክ.)
አብዚ ጉባኤ'ዚ 600 ዝኾኑ ኣበው ጳጳሳት ተአከቡ። ምኽንያት መአከቢኦም ከአ አውጣቂ ዚባሃል ኣበምኔት ዓቢ ገዳም ቍስጥንጥንያ ዝምህር ዝነበረ ንምምርማር ኢዩ። ንሱ ከምዝብሎ፣ <<አብ ክርስቶስ ባሕርይ መለኮትን ባሕርይ ሰብን አሎ። እቲ ባሕርይ ሰብ ግን ምስ ባሕርይ መለኮት ከይተደባለቐን ከይጠፍአን ስለዝተዋሓደ፣ ክርስቶስ መለኮታዊ ባሕር ዘለዎ ሰብ ኢዩ።>> ኣበው ቤተክርስቲያን ግን፣ <<ክርስቶስ ክልተ ባሕርያት ከምዘለዎ፣ ማለት ብቲ መለኮታዊ ባሕርይ ተአምራት ከምዝገብር፣ ብቲ ሰብአዊ ባሕርይ ከአ፣ ከማና ከምዝጠምን ከም ዝሓምምን፣ ብጀካ ብሓጢአት ብኸሉ ንዓና ከምዝመሰለ>> ኣሰፊሖም ገለጹሉ።

(...ካብ ገጽ 12 ዝቐጸለ)

አውጣቅን፣ ምስኡ ዝሰለፉ ዝነበሩ ፓትርያርክ እስክንድርያዲዮስቆሮስ፣ ውሳኔ ጉባኤ ምቕባል አቡይ እሞ አብ ክክርስትና ዓቢይ ፍልልይ ተፈጥረ። ሎሚ እኳ ናይ

“ተውሓዶ” አገላልጻ ብዛዕባ መለኮታውን ሰብአውን ባሕርያት አብ ክርስቶስ ካብቲ ናይ ካልኦት ክርስትያን ዚፈላለ

አይመስልን ዚበሃል ርድኢት ኢዩ ዘሎ። ናይ ሮማን ናይ እስክንድርያ ጳጳሳት እውን ምስ ተራኹቡ ብታባር ጸሎት

ሃይማኖት ደጊሞም ፍልልዮም ናይ አገላልጻ እምበር ናይ ትሕዝቶ ፍልሊ ከምዘይብሉ ተአማመኑሉ።

አብ መንጎ እስክንድርያን ቁስጥንጥንያን ናይ ነዊሕ እዋን ፖለቲካዊ ታሪኽ ቅርሕንቲ ነበረን። ንመሪሕነትውን መን

ካብ መን ይዓቢ? መንከ ካብ መን ይንእስ? ናይ ምባል ህልኽ ነበረን። እቲ ናይ “ሓደ ባሕርይ” ዚብል ትምህርቲ

ማዕቢሉሉ ዝነበረ፣ አብ ወገን እስክንድርያ ብምንባሩ ቁስጥንጥንያ ከም መራሕት ሃይማኖትን መንግሥትን ኮይና፣

ርእይቶኹም ቀይሩ ኪብሉዎም እንክለው ሰብ እስክንድርያ አይተዋሕጠሎምን። በዚ ምኽንያት ከአ እተን ክልተ

ቤተክርስቲያናት እናተራሓቓ ከዳ።

አብ ጉባኤ ኬልቄዶን ዝተበጸሐ ውሳኔታትውን ብወገን እስክንድርያ ተቐባልነት አይረኽበን። ብኸምዚ ዓይነት

ምኽንያታት ከአ አብ እስክንድርያ “ሓደ ባሕርይ” ዝብል ትምህርቲ እግሪ ተኸሉ ተረፈ።

አብ ሞንጎ ምሥራቃውያንን ምዕራባውያንን ዓቢይ ጸገም ዘከተለ ካልእ ነጥብታት ክንጠቅስ፦

1. አብ ጉባኤ ኒቅያን ድሕሪኡ አብ ቍስጥንጥንያን አብ ዝተገብረ ጉባኤ ዝጸደቐ ጸሎተ ሃይማኖት ብኹላተን አብያተ ክርስትያናት ተቐባልነት ረኽቡ እንክሎ፣ ቤተክርስትያን ሮማ አብቲ ጸሎተ ሃይማኖት ዘይነበረ ቃል አእተወት። ብዛዕባ መንፈስ ቅዱስ ኪጠቅስ እንክሎ “...ዘሠረጸ እም አብ ...” ይብል ነበረ። ጽንሕ ኢሎም ግን አብ ምዕራብ “...ዘሠረጸ እም አብ ወወልድ...” ዚብል ቃል ተወሰኸ። አብ ርእሲ እቲ ትምህርታዊ ሳዕቤኑ፣ ብወገን ምሥራቃውያን ሓንቲ ቤተክርስትያን ንበይና፣ ምስተን ካልኦት ከይተሰማመዐት ንውሳኔ ኤኩመኒካዊ ጉባኤ ክመይ ኢላ ትቐይሮ? ዚብል ሕቶ ክሳብ ሎሚ ምቅሕሓርን ዕንቅፋትን አምጺኡ አሎ።

2. በብጊዜኡ ቤተክርስትያን ናይ መንግሥቲ ጸግዒ የድልያ ነበረ። ቤተክርስትያን ምሥራቅ ካብ ዕብላላ እስላም፣ ናይ ምዕራብ ከአ ካብቶም ብሰሜን ዝወሩ ዝነበሩ በርበራውያን ኪድሕኑ ኪብሉ ናይ ምዕራብ ቤተክርስትያን ንሓገዝ ናብ መንግሥቲ ፈረንሳ አብ ዝተጸገዐትሉ ጊዜ ናይ ምሥራቅ መራሕቲ መንግሥትን

ቤተክርስትያንን አይተሓገሱን። አብ ምሥራቅ፣ ንጉሥ አብ ምምሕዳር ቤተክርስትያን ዓቢይ ግደ ነበሮ። አብ ምርጫ ፓትርያርክታትውን ጊደ ነይሩም። እዚ ማለት ከአ ንጉሥ እንሓንሳብ ንዘይበቐዑ ሰባት ሽመት ይህብ ነበረ ማለት ኢዩ። ምዕራባዊት ቤተክርስትያን ግን እዚ ዓይነት ናይ ንጉሥ ምትእትታው ኪተርፍ አለዎ ኢላ አምራራ ትቃወም ስለዝነበረት፣ እዚ ተቃውሞ ብንጉሥን ብምሥራቃዊት ቤተክርስትያንን ተቐባልነት አይረኽበን እሞ ቅርሕንትን ህልኽን ምርሕሓቕንውን ፈጠረ።

3. መስቀላውያን (Crusaders) ንቅድስቲ ሃገር ካብ ወረራ ምስልምና ኬድኅኑ ኢሎም ካብ ኤውሮጳ መጺኦም ብቍስጥንጥንያ ኢቢሎም ንኢየሩሳሌም ዝሓልፉ ዝነበሩ ወተሃደራት ክርስትያን ንከተማን ሕዝባን የበሳብሱ ስለዝነበሩ እቶም ደቂ ዓዲ ደስ አይበሎምን። አብ ሳዕሊ ከም እተጠቐሰ፣ ልቢ ስለዝተረሓቀቐ፣ ዝፈላለ ምኽንያት ዓቢ ይኹን ንእሽቶይ፣ ብወገን ፖለቲካ ኮነ ብወገን ሃይማኖት ብዙኅን በብዓይነቱን አይተሳእነን።

ንምድምዳም ዝአክል ግን እቲ ቀንዲ ምኽንያታት ንምዕራብን ምሥራቅን ዝፈለለየ፣

1. ብዛዕባ መለኮታውን ሰብአውን ባሕርያት ክርስቶስ ብዝተፈላለየ አገላልጻ የቐርብዎ ስለዝነበሩ፤
2. ምዕራባውያን፣ ሮማ መንበረ ሓዋርያ ጳጥሮስ ስለዝኾነት መሪሕነት መላእ ቤተ ክርስትያን ንጳጳስ ሮማ ኢዩ ዚግባእ ኪብሉ እንክለው፣ ፓትርያርክ ቍስጥንጥንያ ከአ መንበር ንጉሥ ናብዚ ስለዝገዛዘ ምስኡ ናይ ቤተክርስትያን ሥልጣን ናብ ቍስጥንጥንያ ኪሣገር አለዎ ብምባል ናይ አመራርሓ ውድድርን ተፈጥረ።

3. ብወገን ምሥራቅ ዝርአ ዝነበረ ኢድ መንግሥቲ አብ ልዕሊ ቤተክርስትያን ካልእ ዕንቅፋት ፈጠረ።

4. ምትእትታው ሃይማኖት እስልምና ካብ 7ይ ዘመን ንድሕሪት፣ ቀጺሉ ከአ ናይ እስላማዊት ቱርኪ ምውራር ክርስትያናዊ ቦታታት (ንኡብነት ብ 1000 ዓ.ም. ኢየሩሳሌም ካብ ኢድ አስላም አብ ኢድ ቱርካውያን አተወት) ንርክብ ሮማን ምሥራቃዊት ቤተክርስትያንን ብዙኅ ሃሳዬ ኮይኑ ተረኽቦ። ምኽንያቱ አብ ትሕቲ አስላም ዝነበሩ ክርስትያን ናይ ሃይማኖት ናጽነቶም ተገፊሮም ነበሩሞ ዘድሊ ናይ ሃይማኖት ውሳኔታቶም አብ ዝድለዩሉ ጊዜን ቦታን ከመሓላልፉ ይኸእሉ አይነበሩን። ከምኡ ድማ መስቀላውያን ንእግሪ መንገዶም ንመንፈሳዊ ሃብቲ ቤተክርስትያን ንምዝራፍ ምኽንያት ተጠቐሙሉ።

እቲ ካብ ጉባኤ ኒቅያ (325 ድ.ል.ክ.) ጀሚሩ አብ መንጎ ክልቲኡ ወገናት ንአማእት ዓመታት ፈኸም ዚብል ዝነበረ ናይ ሃይማኖት ክርክር አብ 1054 ዓ.ም. ንክልቲኡን ወገናት ንኹሉ ጊዜ ፈላለየን።

ናይ ምሥራቅ ቤተክርስትያን ክንብል እንክሎና ክንጥንቀቕለን ዘሎና ክልተ ነጥብታት አለዎ።

ሀ. ቀዳማይ ነጥቢ፣ እተን ካብ ቤተክርስትያን ሮማ ዘይተፈልያ፣ ምሥራቃዊ ሥርዓት ዜዘውትራ አብያተ ክርስትያናት።

እዘን አብያተ ክርስትያናት እዚአተን ብእምነትን ብመሪሕነትን ምስ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስትያን ምሉእ ኅብረት እናሃለወን ብሥርዓተ አምልኾን ቀናናን ምስ ኦርቶዶክስ ቤተክርስትያን ይራኽባ። ንኡብነት፣ ከም ኦርቶዶክሳውያን ምርዑዋት ሰብኡት ክህነት ኪቐበሉ ይኸእሉ፣ ከምኡውን ካልእ ናይ በይነን ሕግታትን፣ ባህልን፣ ምምሕዳርን ኪህልወን ይኸእል።

(ናብ ገጽ 14 ይቐጸል...)

(ካብ ገጽ 13 ዝቐጸለ)

ለ. ካልኣይ ነጥቢ፤ ኣብያተ ክርስትያናት ኣርቶዶክስ

ናይ ገዛእ ርእሰን ኣመራርሓ ሒዘን ዝካብራ ኣብያተ ክርስትያናት እየን። ኣርቶዶክሳውያን ንርእሳቶም ብውሑድ ኣብ ክልተ ይከፋፈሉ። ማለት ጉባኤ ኬልቁዶን ዘይቅበላ ቤተክርስቲያን ግብጺ፣ ሶርያ፣ ኣርመንያ፣ ሀንዲ፣ ኢትዮጵያ፣ ኤርትራን “ተውሓዶ” ኣብያተ ክርስትያናት። ንጉባኤ ኬልቁዶን ዝተቐበላ ኣብያተ ክርስትያናት ምስ ቤተክርስቲያን ቍስጥንጥንያን ኅብረት ዘለወን (ከም ግሪኻን፣ ናሲያን፣ መብዛኅተን ኣብ ምሥራቕ ኤውሮጳ ዚርከባ ኣብያተ ክርስትያናት ኣርቶዶክስ)።

ሣልሳይ ጉጅለ እውን ኣለዉ ንትምህርቲ ንስጥሮስ ዚኸተሉ፣ ግን ብቦታን ቍጽርን ውሱናት ስለዝኾኑ ብዙኅ ኣይጥቀሱን።

እዞም ዙሉም ድሕሪ ጉባኤ ኬልቁዶን ዝተገብሩ ጉባኤታት ከም ሲኖዶስ (ሃገራዊ፣ ወይ ናይ ብክፋል ቤተክርስቲያን ኣኼባ) ደኣ እምበር ከም ኤኩመኒካዊ (ናይ መላእ ቤተክርስቲያን ምሥራቕን ምዕራብን ጉባኤ) ገይረን ኣይርእያኦን፣ ስለዚ ኣብኡ ዝተበጽሐ ውሳኔታት ከምዘይምልከተን ገይረን ይርእያኦ።

ሓበሬታ

እዚ ኣብ ላዕሊ ዝሰፈረ ጽሑፍ ናይ ደራሲኡ መጽናዕትን ኣቀራርባን ደኣ ምበር ከም ዕላዊ ትምህርትን ኣቀራርባን ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ከይትርጎም እላቦ። ኣብ ትሕዝቶኡን ኣገላልጻኡን ዘይበርሀ ወይ ጌጋ እንተተረኽበ ደራሲኡ ምሉእ ሓላፍነት ይወስድ።

Adult Education: Getting grade 12 Ontario Diploma Part 1

(By: Bahlibi Tekle)

In Canada, where a large part of resources are already dedicated to initial education of students, adult workers are the main elements to support economic growth and increased living standards. New immigrants generally join this working force of the country. Their educational training is quintessential for the quality of their work output. For this reason the Federal and Provincial Governments invest a lot to bring the education of the working class up to a minimum standard. A few adult Eritreans were not able to get an education equivalent to grade 12 in the Ontario educational system due to the continuous war conflicts in their homeland. Once in Canada, while quite a few struggled to get an education, and sometimes even higher University degrees, while at the same time attending at their other obligations, others could not do so because of family responsibilities or discouraged by the lack of basic education or even because of their negative attitude towards learning.

With the modern working conditions a grade 12 education is a basic requirement expected by employers. One can not do the same low paying job for so many years. At the same time, a grade 12 diploma can be helpful to follow our children's education and to build up our self esteem on properly leading our families. In Ontario, regular students need 30 credits to have a high school diploma. Counselors in schools are allowed to assign a few credits to adults students depending on the latter personal maturity and/or their previous years in high school anywhere in the world. To have a grade 12 diploma one can follow any one of the following choices:

- i) **GED Testing:** These are a set of five tests in the core high school curriculum that is Writing, Reading, Mathematics, Social Studies, and Science. The test is taken for \$100. The GED tests are for adults who left high school without a diploma and want to qualify for employment, gain promotion, or for admission to higher educational. The GED is managed by the Independent Learning Centre. The interested adult need to contact directly the centre.
- ii) **Getting credits through The Independent Learning Centre.** This is for those adults who have no time and means to attend regular classes. You do your work from home and submit it to the Independent Learning centre. You can complete all the credits without attending classes. Contact the independent learning centre.
- iii) **Through School boards.** School boards offer courses to help you get a high school diploma. The boards offer classes during the day or at night to make it easier for working adults. There might be some courses through internet or teacher led online courses.

Some of the adult schools many Eritreans attend are Emery Collegiate, Yorkdale High School, City Adult Learning, or Monsignor Fraser Adult School. For choices numbers (i) and (ii) please contact in person or by telephone the Independent Learning Centre (ILC)

2180 Yonge Street Ground Floor
Tel 416 484 2704

Part 2 will continue in the next *Toronto Berhan* issue

CONGATUALATIONS!!!

ቅዱስ ቍርባን ንመጀመርታ ጊዜአም ንዚቕበሉን ሚሮን ንዚቕበቡን ቈልዑትን ወለዶምን እንቋዕ ሓገሰኩም እናበልና ምርቓና ንገልጽ።

“Birhan Toronto” congratulates the following children and their parents on their First Communion and Confirmation days:

**ብ2011 ሚሮን ዚቕበቡ ደቅና
2011 Confirmation Class
from our Chaplaincy**

**መጀመርታ ቍርባን ብ2011 ዚቕበሉ ደቅና
2011 First Communion Class
from our Chaplaincy**

1. ሚሊን ኣብርሃም	1. Milen Abraham	1. ናዮሚ ዘካርያስ	1. Naomi Zecharias
2. ዊንታ	2. Winta G.Meskel	2. ናላዊ መድኃኔ	2. Nolawi Medhanie
ገብረመስቀል	3. Kimyhel Tewolde	3. ኖኤል ቴድሮስ	3. Noel Theodros
3. ኪሚሂል ተወልደ	4. Nabeyou Isaias	4. ፍዮና ረዘካ	4. Fiona Rezene
4. ነቢዩ ኢሳያስ	5. Yonathan Girmay	5. ሶፍያ ኪሪያካኮስ	5. Sofia Kyriakakos
5. ዮናታን ግርማይ	6. Yanet Adhanom	6. ፍዮና ተወልደ	6. Fiona Towelde
6. ያነት አድሓኖም	7. Jaiven Seggai	7. ሄለን ሙሉጌታ	7. Helen Mulugeta
7. ጃይቨን ጸጋይ	8. Joseph Mesfun	8. ተመስገን ዳቱ	8. Temesgen Datu
8. ዮሴፍ መስፍን	9. Naomi Esayas	9. ሉሊያ ዳንኤል	9. Lulia Daniel
9. ናዮሚ ኢሳያስ	10. Fortunata Mi-	10. ገብርኤል ያሬድ	10. Gabriel Yared
10. ፎርቴናታ	chael	11. ንያት ኢሳቕ	11. Nyat Isaac
ሚካኤል	11. Helen Dawit	12. ዮኤል ጠዓመ	12. Yoel Teame
11. ሄለን ዳዊት	12. Salem Aaron	13. ኣብርሃም ፍስሃዩ	13. Abraham Fessehaye
12. ሳሌም ኣሮን	13. Daniel Zereay		
13. ዳንኤል ዘርኣይ	14. Salina Asfaha		
14. ሳሊና አስፋሃ	15. Helen Abraha		
15. ሄለን ኣብራሃ	16. Salina Berhane		
16. ሳሊና ብርሃን	17. Siffora Romeo		
17. ሲፎራ ሮመዮ	18. Samerawit Ats-		
18. ሳምራዊት አጽበሃ	beha		

መልሲ ቃላትን ትርጉምምን

1 ምስ 7;	2 ምስ 12;	9 ምስ 17;	10 ምስ 14;	17 ምስ 5;	18 ምስ 10;
3 ምስ 16;	4 ምስ 15;	11 ምስ 21;	12 ምስ 8;	19 ምስ 22;	20 ምስ 13;
5 ምስ 9;	6 ምስ 20;	13 ምስ 2;	14 ምስ 6;	21 ምስ 1;	22 ምስ 11
7 ምስ 18;	8 ምስ 19;	15 ምስ 4;	16 ምስ 3;		

መደብ ቤተ-ክርስቲያን
ስርዓተ ግዕዝ
ግንቦት - ነሐሴ 2011

GEEZ RITE CHAPLAINCY
EVENTS
MAY - AUGUST 2011

- ግንቦት 6 አኼባ ኮሚቴ ስደተይናታት
- ግንቦት 8 ዕለት ወላዲት - ልደታ ለማርያም
- ግንቦት 15 ዓለምለካዊ ዕለት ጸሎት ንጸዋዕታ
- ግንቦት 22 መጀመርታ ቊርባን ሕጻናት
- ግንቦት 24 ዕለት ናጽነት ኤርትራ
- ግንቦት 28 ማርያም ደዓሪት (ቅዳሴ 5.00)
- ሰኔ 2 ዕርገት ቅዳሴ 6.30
- ሰኔ 12 ጳራ-ቅሊጦስ
- ሰኔ 13 ጸመ ሓዋርያት ክሳብ 11 ሓምለ
- ሰኔ 15 ጸመ ድኅነት ይጅምር (ዓርብ-ረቡዕ)
- ሰኔ 18 ምዕጻው ትምህርቲ ቋንቋ ትግሪኛ
- ሰኔ 19 ዕለት ወላዲ
- ሰኔ 20 ዕለት ሥውዓት ኤርትራ (ቅዳሴ 6.30)
- ሓምለ 2 ናይ ቤተክርስቲያን ዕለት ምዝንጋዕ
- ሓምለ 12 ቅ. ጴጥሮስን ጳውሎስን (ቅዳሴ 6.30)
- ሓምለ 31 ቅ. አቦና ያዕቆብ
- ነሐሴ ንግደት ናብ ቅ. ዮሴፍ (ሞንትረያል)
- ነሐሴ 7 - ጸምን ምህለላን ፍልሰታ ይጅምር
- ነሐሴ 14 - ሱባኤ ፍልሰታ
- ነሐሴ 22 - ፍልሰታ (ቅዳሴ 6.30)
- ነሐሴ 26-28 አኼባ ማኅበር ካቶሊካውያን ኤርትራ ኣብ ካናዳ (ኤድሞንተን)

- May 6 - Chaplaincy Refugee Committee meet
- May 8 - Mother's Day - Ledeta Lemariyam
- May 15 - World Day of Prayer for Vocations
- May 22 - First Communion
- May 24 - Eritrea Independence Day
- May 28 - Mariyam Dearit Mass 5.00
- June 2 - Ascension Mass 6.30
- June 12 - Pentecost Sunday
- June 13 - the Apostles' Fasting up to July 11
- June 15 - Redemption fasting on Weds and Frids
- June 18 - Tigrinya Classes end
- June 19 - Father's Day
- June 20 - Eritrean Martyrs' Day Mass 6.30
- July 2 - Chaplaincy Outing
- July 12 - Sts. Peter and Paul Mass 6.30
- July 31 - St. Justin de Jacobis
- August Pilgrimage to Montreal St. Joseph Shrine
- August 7 - Assumption's Fasting starts up to Aug 21
- August 14 - Chaplaincy Recollection
- August 22 - Assumption Mass 6.30
- August 26-28 GRECCAC (Edmonton)

ዓመታዊ በዓል ማርያም ደዓሪት

ግንቦት (May) 28, 2011 ዓመታዊ በዓል ማርያም ደዓሪት ከነኽብር ስለዝኾንና፣ ኣብቲ እንገብር ጸሎትን ቅዳሴን ተኻፊልቲ ንክትኮኑ ብኽብሪ ንዕድመኩም።

ቅዳሴ ዝጅመረሉ ሰዓት 5:00 ምሽት
 ቦታ - St. Nicola Di Bari Catholic Church
 1277 St. Clair Ave. West
 Toronto, ON. M6E 1B8
 ኣምላኽ ይባርኽኩም
 ካብ ደቂ ማሕበር ማርያም ደዓሪት ቶሮንቶ

